LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 39 | Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912 | KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO-SEPT. 25, 1941 | VOL.-METAI XXV

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Amerikos Legijono konvencija, įvykusi Milwaukee mieste, karštai pritarė administracijos linijai nedaryti jokių nuolaidų agresoriams. Konvencija pasisakė už atšaukimą neutraliteto akto ir už siuntimą Amerikos kareivių, kur tik tas būtų reikalinga, kad neprileisti karo prie pačios Amerikos krantų. Šia proga tenka pastebėti, kad su Amerikos Legijono nusistatymu rimtai skaitosi vyriausybė ir visuomenė. Nes tai pati patriotiškiausia šalies organizacija, kurios nariai pirmojo pasaulinio karo metu buvo pašaukti aukoti savo sveikatą ir gyvybę už Amerikos ir jos talkininkų laisvę.

Lietuvoje pašto reikalai tvarkomi ir netrukus ketina atnaujint susisiekimą su užsieniu. Amerikos lietuviai galės išgirsti naujienų netik iš laikraščių, bet ir iš savo artimiausių laiškų. Jau beveik pusantro meto, kaip tarp Lietuvos ir Amerikos yra pertrauktas susisiekimas laiškais. Raudonieji svieto lygintojai buvo atnešę tokią "laisvę", kad tėvai su vaikais, broliai su broliais ar seserimis negalėjo susisiekti. Vėliau atėję naziai taip pat uždėjo savotišką leteną. Po tiek laiko bus linksmų ir labai liūdnų naujienų.

Rugsėjo 14-15 dienomis Hartford, Conn., įvyko metinis Lietuvių Darbininkų Sąjungos seimas turėjęs per šimtą atstovų ir svečių. Seimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis. Seimo prezidiumą sudarė Vladas Paulauskas—pirmin., D. Averka — padėjėjas; raštininkai T. Mitchelienė iš Šapranienė. Priimti konstruktyvūs nutarimai sąjungos ir organo "Darbininko" reikalais. Nauja valdyba išrinkta tokio sąstato: kun. J. Švagždys—pirmin., kun. P. Juras—vice pirmin., Ant. Kneižys—sekr., Ant. Peldžius—finansų sekr., Ona Siaurienė — iždininkė. Į komisijas taip pat išrinkti pasižymėję sąjungos veikėjai.

Naziai, okupavę Lietuvą, veda tą pačią politiką, kaip ir bolševikai. Jie visur kiša savo komisarus ir stengiasi perimti kontrolėn visas gyvenimo sritis. Naziai neva leidžia sudaryti policinius batalijonus, bet į jų viršūnes bruka savo žmones. Tuose batalijonuose lietuviai tegalės užimti vietas tik iki kapitono laipsnio. Matyt, naziai naują savo tvarką supranta tik taip, kad jie turi dominuoti visai Europai. Jei taip, tai visa Europa kariaus su besočiais teutonais.

Naziai tikėjosi apsidirbt su bolševikais į kelias savaites. Tuo tarpu karas jau įžengė į trečią mėnesį, o karo galo dar nesimato. Deje, bolševikų jėgos gerokai tirpsta, bet ir nazių nuostoliai labai dideli.

NAZIAI UŽĖMĖ KIEVĄ IR POLTAVĄ

BAISIOS NAZIŲ LĖKTUVŲ ATAKOS PRIE LENINGRADO

PRIE ISLANDIJOS AŠIES SUBMARINAS NUSKANDINO U. S. LAIVĄ "PINK STAR"

VAKARUOSE PASMARKĖJO ANGLŲ IR NAZIŲ LĖKTUVŲ SUSIRĖMIMAI

Rugsėjo 19-tą nazių kariuomenė užėmė ukrainiečių sostinę Kievą. Tai trečias iš eilės Sovietų Rusijos žymiausias didmiestis, turįs 950,000 gyventojų. Kievas yra senas, istorinis miestas. Keturioliktame šimtmetyje jis buvo okupuotas lietuvių.

Naziai taip pat sako, kad jie paėmę Kievą nesulaikomai eina pirmyn. Jie taip pat paėmė istorinį miestą Poltavą ir žygiuoja prie Kharkovo ir Donecko baseino, kuris yra skaitomas svarbiausiu Rusijos industriniu centru.

Bendrai, paskutinėmis dienomis bolševikai turi didelių nepasisekimų. Dar prieš Kievo paėmimą Londone gauti labai pesimistiški pranešimai apie raudonosios armijos padėtį.

Rugsėjo 21-mą Berlinas paskelbė, kad Kievo rajone paėmė nelaisvėn 150,000 raudonųjų ir kad nazių armijos nesulaikomai žygiuoja link Azono jūros. Jeigu naziams pavyks Azovo jūrą prieiti, tuomet visas Krymo rajonas bus atkirstas nuo susisiekimo su kitomis Rusijos dalimis. Naciai čia tikisi surengti bolševikams naują Dunkirką.

Leningrado fronte irgi vyksta didelės kovos. Rugsėjo 20-tą naziai čia vartojo tokias lėktuvų (stukų) atakas, kad pačių bolševikų pareiškimu—išrodė, kad pati žemė plyšianti. Sovietų komunikatas sako, kad tą dieną raudonieji sunaikinę 60 nazių lėktuvų.

Maskva skelbia, kad rugsėjo 21-mą centraliniame fronte (Smolensko rajone) bolševikai atsiėmę dar 32 kaimus.

Pereitą sekmadienį šiaurinėje Prancūzijoje, ties Anglų Kanalu ir pagal Anglijos krantus vyko smarkios anglų ir vokiečių lėktuvų kovos. Abi pusės giriasi laimėjimais. Bendrai, paskutinėmis dienomis vokiečiai žymiai sustiprino savo lėktuvų veikimą prieš anglus.

Rugsėjo 22-rą italai paskelbė, kad prie Gibraltaro jų laivai nuskandinę tris priešo laivus su reikmenimis, o ketvirtą labai smarkiai sužaloję. Tą pačią dieną Londonas paskelbė, kad rugsėjo 18-tą anglų submarinai Tarpžemio jūroje nuskandinę du didelius italų laivus.

Rugsėjo 22-rą prie Islandijos ašies submarinas nuskandino Amerikos laivą "Pink Star", 6850 tonų talpos. Šį laivą Amerika perėmė savo žinion liepos mėnesį iš danų. Jo įgulą sudarė įvairių tautybių jūreiviai. Tai pirmas Amerikos laivo nuskandinimas po Prezidento Roosevelto įsakymo "šauti pirma" (Shoot First).

AMERIKOS LEGIJONO KONVENCIJOS NUTARIMAI

Milwaukee, Wis.—Rugsėjo 18-tą užsibaigė 23-ji metinė Amerikos Legijono konvencija.

Svarbesni konvencijos nutarimai yra šie:

Vienbalsis užgyrimas Prezidento Roosevelto administracijos užsieninės politikos.

Reikalavimas atšaukti neutraliteto aktą, kad Amerika galėtų siųsti savo kariuomenę, kur tik bus reikalas palaikyti karą toliau nuo Amerikos krantų.

Legijonieriai laiko Hitlerį didžiausiu Amerikos priešu, kuris turi būti sunaikintas.

Sekančią konvenciją nutarė laikyti New Orleans.

Nauju komandierium išrinktas advokatas Lynn U. Stambaugh, 51 metų, iš Fargo, N. D. Pasaulinio karo metu jis tarnavo 338 Field Artillery ir buvo dasitarnavęs 2-jo leitenanto laipsnio.

Amerikos Legijono moterų skyriaus nacionale prezidente išrinkta Mrs. Mark W. Murrill iš Scituate, Mass.

Konvencijoje dalyvavo 1478 atstovai.

POKARINĖ EUROPA

New Yorko savaitinis žurnalas "Collier's" rugsėjo 13 d. išėjo su sensacingu žemėlapiu, kuris vaizduoja neva Hitlerio planuojamą Europą. Mes, lietuviai, dėl to žemėlapio tik tiek pasakysime: netrokštame nei pėdos svetimos žemės, neduosime nė colio savo kitiems.

Pats žemėlapis yra kieno tai negudriai išgalvotas, su labai rimtom klaidom. Neva būsimoje Lietuvoje Daugavos upė pavadinta Nemunu, o Nemunas Visla. LGKSB

Kaune mirė prof. Pranas Augustaitis, Universiteto profesorius.

TRAGINGAS JUSTO PALECKIO LIKIMAS

Žymus italų dienraštis "Corriere della Sera" praneša savo korespondento iš Helsinkio žinią, kad Justas Paleckis miręs Maskvos bepročių namuose. Žinia datuota rugpiūčio 29 d.

Pateikdami šią žinią minėto italų laikraščio atsakomybe, mes neturime galimumo jos patikrinti, prisiminsime, kad pačios bolševikų okupacijos pradžioje, kuomet J. Paleckis ant raudonosios armijos tankų buvo iškeltas "į liaudies vyriausybės" ministerio pirmininko ir net Respublikos "prezidento" vietą, jis susirgo persekiojimo manija ir pradėjo rodyti nenormalumo žymių. Iš absoliutiškai tikrų šaltinių turime žinių, kad pereitų metų birželio mėnesį J. Paleckis per vieną pasitarimą persekiojimo manijos apimtas, Prezidentūros rūmuose ėmė šaukti, kad jis visur matąs kraują. "O aš nesu savo gyvenime viščiuko papiovęs!" — šaukė Paleckis. Tuo metu jis griebė ant stalo buvusią bonką ir sviedė ją į kampe stovėjusią spintą.

Ar minėta žinia apie Justo Paleckio mirtį Maskvos bepročių namuose yra tikra, reikia manyti, paaiškės vėliau. Tačiau žinant "genialiojo" čekisto Josifo Visarionovičio valdymo metodus, netektų stebėtis, jeigu J. Paleckis būtų suradęs mirtį ne Maskvos bepročių namuose, bet GPU centralėje — Lubiankos kalėjimo rūsiuose.

Lietuvos Piliečiams Jungt. Amerikos Valstybėse

Primenama, kad, einant atitinkamais Jungtinių Amerikos Valstybių įstaigų parėdymais, Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenantieji svetimšaliai, taigi, ir Lietuvos piliečiai, iki 1941 metų rugsėjo 30 dienos, įskaitant ir tą dieną, privalo įregistruoti visą savo turtą, esantį Jungtinių Amerikos Valstybių jurisdikcijoje. Įregistruoti reikia bet kokį turtą, judomą ar nejudomą, pinigus, brangenybes, vertybės popierius, gautinas ar mokėtinas skolas, bet kokius reikalavimus ar įsipareigojimus ir tt.

Pranešimus reikia įteikti artimiausiam Federal Reserve Bankui, kur taip pat galima gauti pranešimų formų ir smulkesnių paaiškinimų. LGKSB

Vilniuje atgaivintas autobusų susisiekimas.

APIE KAUNO RADIJO PROGRAMAS

Apie Kauno radijo stoties pranešimus ir programą galime pranešti šių žinių:

Iki rugpiūčio 26 d. Kaune pranešėjas paskelbdavo programos tvarką tik lietuvių kalba. Tačiau nuo tos dienos po lietuviško pranešėjo tą patį ėmė kartoti kitas pranešėjas vokiečių kalba. Kaunas vokiškai vadinamas "Kauen".

Programa prasideda 6 val. ryto ir trunka iki 11 val. vakaro su pertraukomis. 12 val. transliuojama Karo Muziejaus varpų muzika. Dažnai perduodamos liaudies dainos ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Rugpiūčio 26 d., be kitų buvo perduotos dar šios dainos: "Marš, marš kareivėliai" ir "Geležinio vilko maršas". Tą dieną vėliau dainavo J. Babravičius.

5 val. 15 min. po piet per Kauno stotį daroma transliacija iš Karaliaučiaus lietuvių kalba. Šių transliacijų turinys yra politinio pobūdžio.

Rugsėjo 1 d. priešpiet buvo skaitoma įdomi paskaita apie kun. J. Tumą-Vaižgantą, pavadinta "Žmogus—legenda". Po to 10 minučių buvo cituoti Tumo-Vaižganto "deimančiukai".

Per Kauno radiją kelios paskaitos buvo skaitomos apie Vilniaus miesto architektūrą, ypač iškeliant bažnyčių grožį.

LIETUVIŲ BATALIONO REIKALAI

Kaip jau buvo pranešta, Kaune formuojamas lietuvių pagalbinės policijos tarnybos batalionas. Savanoriai priimami Kaune, Šiauliuose, Telšiuose, Panevėžyje, Utenoje, Ukmergėje, Alytuje, Marijampolėje ir Raseiniuose. Puskarininkams ir grandiniams nustatytas amžius iki 35 metų. Karininkai priimami iki kapitono laipsnio imtinai.

Taip pat Lietuvos kariuomenė perorganizuojama į pagalbinę policiją. Lietuviai karininkai būsią tiktai iki kapitonų, o vyresnieji—vokiečiai. Šios policijos nariai nešioja Lietuvos kariuomenės uniformą su atitinkamais raiščiais ant rankovių.

TEN KUR KRAUJAS TEKA

Tokia antrašte ukrainiečių dienraštis "Svoboda" New Yorke rugsėjo 18 d. įdėjo straipsnį, kuriame primena skaitytojams tas vietoves, kuriose dabar mūšiai eina tarp raudonosios ir vokiečių armijų. Zolotonosas buvęs žinomas jau 1570 m. "lietuvių-lenkų laikotarpyje"; Kobeliaki—Kremenčia ir yra mūšio vieta, kur 1399 metais lietuvių - ukrainiečių armija, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto vadovaujama, buvo totorių sumušta. LGKSB

LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJAUS EIGA

MASPETHE JAU PRIRAŠYTA 15-KA NAUJŲ APLIKANTŲ

VAJAUS AKCIJA BROOKLYNE IR VISOJE N. Y. IR N. J. APSKRITYJE

Po praeitos savaitės gen. organ P. Katiliaus darbuotės Atsimainymo V. Jėzaus parapijoje, Maspeth, L. I., naujų aplikantų skaičius pasiekė 15.

Prisirašė šie aplikantai: Alfred Girnius, Helen Šimkus, Petronelė Šimkus, Eugenia Šimkus, Helen Matulionis, Jonas Deikas ir Algirdas Kivita.

Praeitą sekmadienį gražiai paskelbė ir ragino rašytis į LRKSA visų Brooklyno parapijų klebonai, būtent: kun. Pakalnis — Apreiškimo parapijos, kun. Aleksiūnas — Karalienės Angelų parapijos ir kun. Paulionis — Šv. Jurgio parapijos.

Taipgi N. Y. ir N. J. Susivienymo apskritis turėjo savo susirinkimą Apreiškimo parapijos svetainėje. **Atstovai rimtai svarstė vajaus reikalus ir pasirinko darbuotojus, kurie su gen. organ. darbuosis Brooklyno parapijose. Tikimės gerų pasekmių.**

Nuo rugsėjo 16-tos, 1941, Susiv. centre priimti šie nauji nariai:

28 kp. Luzerne, Pa.
Ruth Mekewicz
George V. Zdanavičius

111 kp. Plymouth, Pa.
Joseph Sherlinski

127 kp. Cambridge, Mass.
Marcelė Bagužienė

—Pirk Apsaugos Bonus ir Ženklelius—

VILNIUS BUS ADMINISTRACIJOS CENTRAS

Gaunama žinių, kad švietimo, teisingumo ir kontrolės tarėjai prie Vokietijos generalinio komisaro Lietuvoje keliasi iš Kauno į Vilnių. Esą nusistatyta Kauną paversti Lietuvos ūkio centru, tuo tarpu kai Vilnius bus administracijos centras. Ryšium su tuo Lietuvos Statistikos Biuras jau perkeltas iš Vilniaus į Kauną. Ši įstaiga įsikūrė Vilniuje dar nepriklausomos Lietuvos laikais, kai Vilnius buvo atgautas.

BALTRAMIEJAUS NAKTIS LIETUVOJE

Tokiu antgalviu ukrainiečių dienraštis New Yorke "Svoboda" rugsėjo 17 dienos numeryje plačiai aprašo paskutines dienas bolševikų šeimininkavimo Lietuvoje. Žinios paimtos iš Lietuvos Pasiuntinybės biuletenio "Current News on the Lithuanian Situation".

Tas pats dienraštis rugsėjo 10 d. taip pat įdėjo platų straipsnį apie Lietuvą — "Lietuvos kryžiaus kelias" (Chresnij Šliach Litvi). LGKSB

Meno kritikas A. Rūkštelė skaitė kelias radijo-paskaitas apie lietuvių tautinį meną.

Gauta žinių, kad rašytojas ir žurnalistas Vytautas Jakševičius-Alantas esąs paskirtas Kauno valstybinio teatro direktorium.

Vilniuje tris kartus per savaitę veikia vokiečių kalbos kursai tarnautojams. Vokiečių kalbos kursai rengiami ir lietuvių policijai.

"ELTA" PERORGANIZUOTA

Patirta, kad Lietuvos Telegramų Agentūra "Elta" esanti perorganizuota į "generalinio komisariato spaudos tarnybą" (Presseedienst des Generalkommissariats). Jos priešaky stovįs kažkoks vokietis. Tačiau beveik visi senieji "Eltos" tarnautojai pasiliko savo vietose.

Kaip atmename, bolševikų okupacijos metu "Eltai" vadovavo Leiba Šaus.

Kauno radijofono direktorium irgi paskirtas kažkoks vokietis. Bet radijofono programa duodama ir lietuvių kalba.

SOSTINIŲ PADĖTIS KARUI PRAŪŽUS

Iš Pabaltijo valstybių sostinių tik Vilnius ir Kaunas beveik visiškai išliko karo veiksmų nepaliesti. Tuo tarpu apie Rygą žinoma, kad ypač skaudžiai ten nukentėjo senoji miesto dalis, kur buvo daug istorinės vertės pastatų. Lygiu būdu Estijos sostinė — Talinas yra labai nukentėjęs. Iš Gudijos sostinės Minsko liko tiktai griuvėsiai. Ar daug kas išliks iš Ukrainos sostinės Kijevo, parodys ateitis. Kaip žinoma, ir Varšuva buvo visiškai sugriauta.

---

1 BANDITĄ NUKOVĖ, 2 SUŽEIDĖ

Elwood City, Pa. **— Rugsėjo 19-tą policistai vieną banditą nukovė, du sužeidė ir atgavo $3,350, kuriuos jie buvo pagrobę iš First National Bank of Harrisville**

UŽMUŠĖ 4 VAIKUS

Indiana, Pa. **— Rugsėjo 16-tą automobilis įvažiavo į grupę žaidžiančių vaikų. 4 vaikai užmušti, 4 sužeisti.**

AUGINDAMI LRKSA SKAIDRINSIME AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMĄ IR ATEITĮ

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

Eina Ketvirtadieniais — Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Į m. Jungt. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

KAME LIETUVIŲ TAUTOS VILTYS IR IŠSIGELBĖJIMAS

Per suvirš dvidešimt metų laisvo ir nepriklausomo gyvenimo Lietuva padarė tokį progresą visose gyvenimo srityse, kad tuo galėjo įtikint savo draugus ir nedraugus galėjimu apsieit be svetimų globos.

Po šimtmečių vergijos, po pirmojo pasaulinio karo audrų, kurios kraštą buvo pavertę griuvėsiais ir pelenais, Lietuva, it tas feniksas, atgijo, susitvarkė ir nuolat stiprėjo ekonomiškai, kultūriškai ir dvasiniai.

Laisvės ragavę — vergais nebūsime!

Bolševikams jėga okupavus kraštą, lietuviai tik laukė progos jų jungo nusikratyti. Ta proga atėjo ir Lietuvos partizanai, menkai ginkluoti, stojo į žūtbūtinę kovą su iki gyvo kaulo dasiėdusiais okupantais. Partizanai privertė okupantus galvotrūkčiais bėgti į savo matušką Rusiją ir jie nesuspėjo įvykdint savo planų—išgabent Lietuvos gyventojus ir visą kraštą paversti griuvėsiais ir pelenais.

Vienok lietuvių triumfas ir džiaugsmas nebuvo ilgas. Atėjęs naujas okupantas diktuoja lietuviams savo valią. Pastatytas nazių komisaras sako—jei būsite paklusnūs jo įsakymams, jis užtikrina lietuviams darbą, duoną ir progresą.

Apie laisvą nepriklausomą Lietuvą naziai nekalba dabar, o jei karą išloštų, tai lietuvių tautai prisieitų atsižadėti ir užmiršti savo nepriklausomybę.

Tad kame dabar išeitis? Kuo lietuviai gali pasitikėti ir laukti sau pagalbos?

Amerikos Jungtinės Valstybės nepripažino raudonųjų okupacijos, nepripažįsta ir nepripažins nei nazių okupacijos.

Amerika davė užtikrinimus ir juos atkartojo, kad ji gins demokratijas nuo agresorių. Ir Amerika savo žodį ištesės. Išrodo, kad jeigu bus reikalas, tai netik laivai, tankai, kanuolės ir kitos karo reikmenys plauks į pagalbą kariaujantiems prieš agresorius, bet ir Amerikos kareiviai.

Įtakingiausia ir patriotiškiausia Amerikos organizacija — Amerikos Legijonas savo žodį jau pasakė. Jis ragina vyriausybę atšaukt neutralumo įstatymą ir jei tik yra reikalas neprileisti karo prie Amerikos krantų, siųsti savo kariuomenę į kitus kontinentus ir ten sunaikinti agresorius. Pramatoma, kad į porą savaičių neutralumo įstatymas bus atšauktas. Amerikos laivai jau valo vandenynus nuo ašies submarinų ir kitų karo laivų, dar vienas kitas žingsnis ir galima tikėtis, kad ir kitos priemonės bus pavartotos prieš agresorius.

Kitos išeities nėra. Kuo agresoriai daugiau tautų užkariauja, tuo jų kariški apetitai didėja. Jokios sutartys jiems reikšmės neturi. Jie paprastai padaro sutartį, kad nuraminti savo kaimyną tam tikram laikui ir atlikti juodą darbą kur kitur. Nuveikę visas laisvas nepriklausomas šalis agresoriai prieitų ir prie Amerikos, kuri tada viena atsidurtų kovos lauke prieš suvienytą agresorių bloką.

Kas kardu kariauja—nuo kardo ir žus. Agresoriai jau išliejo jūras kraujo, milijonus nuvarė į kapus, milijonus pavertė amžinais invalydais. Baisi pagieža ir keršto jausmas pasėti pavergtose tautose. Kas bus, kai ateis atsiskaitymo valanda? O ji ateis. Agresorių darbai bus pasverti ir jie atsiims užpelnytą užmokestį.

Amerikos lietuviai, atydžiai sekime gyvenimo ir įvykių eigą, organizuokimės, remkime Lietuvai Gelbėti Fondą, kuris rūpinasi medžiaginiais ir politiniais Lietuvos reikalais.

Pasaulyje teisybė vėl paims viršų. Tada ir mūsų senoji tėvynė susilauks taip geidžiamo rytojaus—pilnos laisvės ir nepriklausomybės.

BUVUSIŲ KOMISARŲ LIKIMAS

Pasitvirtina žinia, kad buvę bolševikinės Lietuvos komisarai ir bolševikų partijos vadai yra iš Lietuvos pabėgę dar pirmą karo dieną tarp Vokietijos ir Bolševikijos. Tik vienas Liudas Gira esąs suimtas. Jis sėdi Lūkiškių kalėjime. Taip pat Bolševikijon išdūmęs ir gen. V. Vitkauskas, kuris bolševikų malone vadovavo teritorialiniam Lietuvos kariuomenės korpusui. Kaip žinoma, šio korpuso kariai — lietuviai nukreipė savo ginklus prieš raudonuosius okupantus. Kur dingo kiti keli lietuviai generolai, kuriuos perėmė raudonoji armija, žinių neturima. Kalbama, kad gen. J. Černius, kuris irgi buvo inkorporuotas į raudonąją armiją, kažkur Lietuvoje slapstąsis. Kitomis gi žiniomis, gen. J. Černius esąs Lietuvoje internuotas. Jo žmona yra laisva ir esanti Kaune matyta.

Apie bolševikinės komisarų tarybos pirmininką M. Gedvilą vis dar plinta kalbos, kad jis, bebėgdamas iš Lietuvos, esąs kažkur žuvęs.

Apžvalga

LIETUVIŲ KATALIKŲ NUSISTATYMAS AIŠKUS

Dienraštis "Draugas" rašo, kad Amerikos lietuvių katalikų nusistatymas dėl politinės padėties Lietuvoje yra aiškus. Tas nusistatymas — pilnai laisva nepriklausoma Lietuva.

"Kai 1938 m. Lenkija pasiuntė Lietuvai ultimatumą ir grąsino ginkluotu užpuolimu, jei nebus išpildytos jos užgaidos, visos lietuvių katalikų organizacijos, visi lietuvių katalikų laikraščiai griežčiausia protestavo prieš tą Lenkijos žygį ir kreipėsi į didžiųjų valstybių viršūnes, kad jos neleistų lenkams pažeisti Lietuvos valstybės suverenumą.

"Panašiai buvo pasielgta ir 1939 m. rudenį, kai Sovietų Rusija privertė Lietuvos vyriausybę įsileisti raudonosios armijos garnizonus, o kai 1940 m. birželio mėnesyje Sovietų Rusija okupavo Lietuvą, visu griežtumu buvo protestuojama prieš tą biaurų bolševikų smurtą.

"Mūsų organizuotoji visuomenė nė kiek nesusvyravo ir tada, kai raudonoji armija buvo vejama lauk iš Lietuvos, prasidėjus rusų-vokiečių karui. Ir dienraštis 'Draugas' ir A. L. R. K. Federacija padarė visiškai aiškius pareiškimus, pabrėžiant, kad *lietuvių tauta nepakęs jokios okupacijos, ar ji bus iš Rytų, ar Vakarų* ir pakartojant, kad stovime už laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę be bet keno globos. Praėjusiame A. L. R. K. Federacijos kongrese, įvykusiame rugpiūčio 7 d., Thompson, Conn., pasiųstam Prezidentui Rooseveltui pareiškime *užprotestuota prieš naujus Lietuvos okupantus vokiečius.*

"Rugsėjo mėn. 14 ir 15 dienomis, Hartford, Conn., įvyko *A. L. R. K. Federacijos centro valdybos suvažiavimas, kuriame vienbalsiai nutarta pakartoti protestą prieš Vokietijos nacius,* kurie privertė atsistatydinti sukilėlių vyriausybę ir, nesiskaitydami su tautos valia, ją okupavo, paskirdami Lietuvai savo komisarus, mobilizuodami gyventojus priverstiniems darbams, nušavinant Lietuvos gyventojų nuosavybes. Savo protesto kopijas Federacijos valdyba pasiunčia Prezidentui Rooseveltui ir Didžiosios Britanijos ambasadoriui."

BOLŠEVIKAI TURĖS ATIDENGT SAVO PADĖTĮ

Netrukus Maskvoje įvyks U. S., Anglijos ir Sovietų atstovų konferencija. Ji svarstys priemones nazių nugalėjimui. Sąryšy su ta konferencija "Naujienos" rašo:

"Demokratijos negali leisti, kad joms Rusijoje atsitiktų panašiai, kaip pereitame Pasaulio kare, kuomet Lenino valdžia pasitraukė iš karo ir Amerika buvo priversta siųsti savo kariuomenę į Archangelską ir Sibirą, kad nepatektų į vokiečių rankas ginklai, kuriuos Rusija buvo gavusi iš Santarvės valstybių.

"Taigi Anglijos ir Amerikos delegatai, nuvykę į Maskvą, pareikalaus pirmiausia, kad Stalinas 'atidengtų savo kortas'. Vienas Amerikos korespondentas Londone apie tai sako:

" *'Aišku, tuo pačiu laiku, kai Britanijos ir Amerikos valdžios negalės visomis pajėgomis padėti Rusijai, jeigu joms nebus atskleistas paslapties šydas, kuriuo tenai yra viskas apsiausta. Sovietų valdžia turi būt pasiruošusi aiškiais žodžiais papasakoti apie Rusijos gamybą, Rusijos nuostolius žmonėmis ir ginklais, apie Rusijos nuotaiką ir Rusijos planus ateičiai.'*

"Pirmą kartą savo gyvenime Stalino diktatūra turės 'nusirengti' ir duoti save išegzaminuoti, kaip naujokas, imamas į kariuomenę."

KĄ JIE SAKYS?..

"Vienybė" rašo:

"Netrukus Amerikos lietuvių laikraščiai pradės skelbti į Rusiją ištremtųjų Lietuvos žmonių sąrašą.

"Ką sakys mūsų bolševikai, radę savo brolių vardus tų nelaimingųjų sąraše?

"Netrukus Amerikos lietuviai patirs dar liūdnesnių, dar skaudesnių žinių.

"Ką sakys mūsų bolševikai, Stalino saulės garbintojai, patyrę, kad jų tėvo, motinos, brolio, ar sesers jau nėra tarp gyvųjų?

"Kaip jie jausis, sužinoję, kad jų artimuosius nužudė Stalino budeliai?

"Vargše, lietuvių tauta.

"Vargiai, ar kada nors jai teko tokia karti likimo taurė.

"Nenuostabu, jeigu mes linkime to paties galo visiems ir kitiems: bolševikams ir naciams."

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VEIKLA IR SPAUDA

Savaitraštis "Lietuvių Žinios" šitaip vertina Amerikos lietuvių katalikų veiklą ir jų spaudos padėtį:

"Per paskutinius 50 metų Amerikos lietuviai katalikai yra atlikę milžiniškos reikšmės darbų Katalikų Bažnyčiai ir savo tautai.

"Atvažiavę iš Lietuvos vargingi 'grinoriai', be mokslo ir anglų kalbos, savo darbštumu ir sumanumu, pastatė bažnyčias, mokyklas, vienuolynus, svetaines, įsteigė daug reikšmingų draugijų ir keletą laikraščių. Ir šiandien tie patys garbingi mūsų ateiviai netik nepavargo aukodami stambias pinigų sumas visoms toms įstaigoms užlaikyti, bet dar viską tobulina ir plečia.

"Su pagarba lenkiame savo galvas prieš tuos darbščius ir niekad nepavargstančius skaitlingus mūsų parapijų, draugijų ir kitokių įstaigų rėmėjus.

"Tų ateivių vaikams — jaunąjai kartai tenka labai susirūpinti, kaip saugoti ateičiai mūsų tėvų palikimą, kad visos tos įstaigos neišnyktų, bet labiau galėtų tarnauti lietuvių kilmės visuomenei, garsindamos čia, Amerikoje, lietuvių vardą.

"Vienu dalyku, kuo mes mažiausia galime pasigirti Amerikos lietuviai, tai savo spauda. Pagal mūsų čia skaičių, mūsų draugijų gausumą ir kitus atliktus darbus, prisipažinkime, kad palyginti silpna yra mūsų spauda.

Iš 300,000—400,000 katalikų tik mažas nuošimtis teskaito savo laikraščius. Su knygomis dar blogiau, nes stebėtinai mažai knygų tesame išleidę per tą 50 metų mūsų gyvenimo čia Amerikoje. Tuo tarpu spausdintas žodis—knyga ir laikraštis yra geriausias liudytojas tautos kultūros stovio ir jos išsivystymo."

Patiriama, kad Lietuvos provincijoje dar ir ligšiol šeimininkauja lietuviai sukilėliai (partizanai). Vokiečių įstaigų čia beveik visiškai dar nesą.

Pats geriausias būdas, kuriuo civilis asmuo gali padėti Dėdei Samui, tai kaip galint dažnesnis pirkimas Apsaugos Taupymo Bonų ir Ženklelių.

MOKYKLŲ PADĖTIS LIETUVOJE

Iš Kauno turime žinių, kad rugsėjo 15 d. prasidėjo mokslo metai Lietuvos pradžios mokyklose ir gimnazijose. Betgi daugelis mokyklų, ypač gimnazijų patalpų yra užimta vokiečių kariuomenės ir karo ligoninių reikalams. Tose vietose mokslo įstaigoms patariama susispausti ir susirasti patalpas.

Neaiškumų esą dėl Lietuvos aukštųjų mokyklų, ypač universitetų Vilniuje ir Kaune, likimo. Ryšium su tuo universitetų profesorių delegacija lankėsi pas Vokietijos generalinį komisarą von Rentelną. Šio atsilankymo rezultatai dar nežinomi. Kalbama, kad universitetuose bus leidžiama veikti tik aukštesniems semestrams, o naujų studentų nebūsią priimama.

Prieš kurį laiką buvome gavę privatinę žinią, kad esą manoma neleisti Lietuvoje veikti nei universitetams, nei gimnazijoms. Kiek šios žinios yra pagrįstos, šiuo metu dar sunku spręsti.

KUO LAIKOSI BOLŠEVIKAI?

Iš laikraščio "Į Laisvę" per Kauno radiją buvo perskaitytas straipsnis "Kuo laikosi bolševikai?" Straipsnio išvadžiojimu bolševikai laikosi teroru. Jų komisarai bei komisariukai yra tikri karaliukai. Sovietų Rusijoje garbinama "Stalino saulė", kuri padoraus žmogaus akyse atrodo juodesnė už suodžius. Bolševikų "saulė" yra tik eksporto dalykas; ji yra antižmoniška, nedora, imperializmo padaras. Pačioje gi Rusijoje gyventojai turi tik vieną rūpestį, kaip gauti duonos kąsnį, ir kuo pridengti savo kūną. Susidaro pasibaisėtinas vaizdas—generolai, aukštesnieji valdininkai, šviesuomenė Rusijoje mato didžiausią pasaulyje melą, bet jie yra be dvasios, inertingi ir todėl viešai savo balso kelti neišdrįsta.

LIETUVOJE VEIKS TIK NACIONALISTŲ PARTIJA

Iš Kauno gauta žinių, kad Geležinio Vilko organizacija ir Lietuvos Aktyvistų Frontas sulietos į vieną partiją, kuri pavadinta Lietuvos nacionalistų partija. Jos vadas—majoras St. Puodžius, tarėjas kontrolės reikalams prie Vokietijos generalinio komisaro Lietuvoje. Patiriama, kad keturi Lietuvos Aktyvistų Fronto vadovybės nariai su Leonu Prapuoleniu priešakyje prieštaravę tam suliejimui. L. Prapuolenis lietuvių sukilimo prieš bolševikus metu buvo Aktyvistų Fronto vado įgaliotinis Lietuvoje.

Per Kauno radiją rugpiūčio 30 d. vakarą buvo paskelbta, kad generalinis švietimo tarėjas ir švietimo direkcija persikelia į Vilnių.

Turimomis žiniomis, iš tų bolševikų nacionalizuotų namų savininkų, kuriems Lietuvos tautinė vyriausybė namus buvo grąžinusi, namai vėl esą atimti.

PADĖKIME RAŠYTI NAUJĄ LIETUVOS ISTORIJOS LAPĄ

Ištieskime Pagalbos Ranką Karo Nuteriotai Lietuvai ir Ištremtiems į Sibirą Lietuviams

1940 m. birželio 15 d. rusai bolševikai klasta ir melagystėmis okupavo mielą mūsų tėvynę Lietuvą ir ištisus metus ją engė, plėšė ir terorizavo ir pagaliau tūkstančius geriausių ir šauniausių lietuvių išvežė ar ištrėmė į Rusijos gilumą: Sibirą ar kitas vietas. Jau iš tų vietų gaunamos telegramos, kuriomis išvežtieji šaukiasi pagalbos ir paramos...

Kai tik rusų bolševikai okupavo Lietuvą L. R. K. Federacija apie šiuos įvykius informavo lietuvius ir griežčiausius protestus pareiškė prieš tuos barbariškus nežmoniškus bolševikų žygius. Tuojau susitveria **Lietuvai gelbėti komitetas,** kuris dirbo išsijuosęs, kad pagelbėti pavergtiesiems broliams lietuviams, kurie skaudžiai nešė bolševikų okupacijos priespaudą. Tas pats komitetas dėjo visas pastangas pagelbėti studentams, klierikams, gimnazistams ir kitiems, kurie turėjo apleisti savo kraštą dėl bolševikų okupantų nepaprasto žiaurumo ir nežmoniško teroro. Jūsų sumesti centai **Lietuvai Gelbėti Fondan** nenuėjo veltui. Tie sunkiai jūsų uždirbti centai pasiekė tuos lietuvius brolius, kuriems labiausiai buvo reikalinga parama ir pagalba, o pagaliau, jūsų sudėtais centais galima buvo išvystyti propagandą po visą Ameriką ir platų pasaulį, kad mūsų brolis lietuvis kenčia ir vargsta dėl bolševikų okupacijos ir šiuo žygiu **mes laimėjom Lietuvai nemažai simpatikų ir draugų, kurie atjaučia Lietuvos vargus ir supranta karščiausią lietuvių norą būti laisvais ir nepriklausomais Lietuvos piliečiais.**

Ir be mūsų laimėti simpatikai ir draugai padės mums mūsų darbuose, kad Lietuva būtų vėl Laisva ir Nepriklausoma. Žodžiu, ištisus metus dirbom, kad Lietuvą išlaisvinti iš bolševikų vergijos. Šiandien Lietuvoj bolševizmo retežiai sutraukyti, bolševikai iš Lietuvos, dėka drąsių ir narsių lietuvių sukilėlių, išvyti ir lietuvis laisviau atsikvėpė.

Birželio 23 d. lietuviai sukilėliai paskelbė naują vyriausybę, kuri pareiškė, kad Lietuva yra vėl Laisva ir Nepriklausoma valstybė. Bet vokiečiai atėję į Lietuvą šio visos lietuvių tautos noro ir troškimo dabar nenorėjo suprasti ir paskyrė Lietuvai valdyti savo komisarą. Todėl daugelis mūsų lietuvių išeivių Amerikoj nusiminė ir pamojo ranka, sakydami: kažin ar bebus kada Lietuva Laisva ir Nepriklausoma. **Nėra ko nusiminti ir aimanuoti: Lietuva vėl bus Laisva ir Nepriklausoma,** nes to nori ir trokšta lietuvis. Užtat

"Šalin nusiminę dūsavimai skaudūs!
Jie silpnina dvasią paikai...
Ar mums, kaip mergaitei, raudoti nuraudus,
Nors spaudžia nelaimės—vargai?
Ne taip mūsų bočiai—didvyriai kariavo,
Kad gindami brangiąją Lietuvą savo,
Jų ėjo į kovą pulkai."

(Maironis)

Vienas Lietuvos istorijos lapas gražiai ir patraukliai parašytas. Šį Lietuvos istorijos lapą Europoje lietuviai surašė krauju, kančiomis ir mirtimi, o Amerikos lietuviai organizuotu, planingu ir energingu darbu bei piniginėmis aukomis.

Šiandie atveriamas naujas Lietuvos lapas Lietuvai gelbėti, kad ji būtų Laisva ir Nepriklausoma, taip pat padėti ir tiems lietuviams, kurie yra ištremti į Sibirą ar kitas vietas. Visam tam darbui reikia žmonių ir pinigų, todėl spalių mėn. 1 d. vėl prasidės naujas vajus aukoms rinkti, kad pagelbėtumėm karo nuteriotai Lietuvai ir ištremtiems mūsų broliams į Sibirą. Mes turime kelius ir būdus surinktas aukas pasiųsti tiems, kuriems yra šiandien reikalingiausia pagalba. Todėl tuč tuojau reikia organizuoti **naujam vajui Lietuvai gelbėti ir ištremtiems lietuviams į Sibirą padėti komitetai.** Vietoj, lietuviškose kolonijose, katalikai turi parodyti ką jie gali. O katalikai daug gali. Todėl dabar pats geriausias laikas subrusti naujam vajui. Užtat kreipiamės šiuo raštu į brolius lietuvius, esančius Amerikoje: ištieskite pagalbos ranką karo nuteriotai Lietuvai ir broliams lietuviams ištremtiems į Rusijos gilumą. Jei bus tvirtas noras, mes nuveiksime nepaprastus darbus. Todėl drauge su poetu Maironiu tarkime:

"Nors mūsų, broliai, nedaugel yra
Būsime tvirti, jei riš vienybė;
Stokime į darbą vyras į vyrą:
Sujungtos rankos suteiks stiprybę."

Tik sujungtos jėgos ir dosni mūsų širdis ne tik suteiks stiprybę, bet taip pat duos galimybę ir progą matyti Lietuvą vėl Laisvą ir Nepriklausomą, kuri dabar yra okupuota nacių. Tat visi į šventą ir didingą darbą!

Lietuvai Gelbėti Fondo Valdyba
2334 So. Oakley Ave.
Chicago, Illinois.

APSAUGOS BONŲ MINKLĖ

(Paruoštas U. S. Iždinės)

Kl. Ar krautuvninkai gaus bent kokį procentą už Ženklelių pradavinėjimą?

Ats. Ne. Krautuvninkai pasiūlo savo patarnavimus patrijotiškais sumetimais, panašiai kaip bankai, taupymo ir skolinimo įstaigos ir kiti, kurie stoja į talką Apsaugos Bonų pardavimui.

Kl. Kokiu būdu aš galėčiau susidaryti galimybės pirkti daugiau Apsaugos Bonų ir padėti vyriausybei.

Ats. Lengviausias būdas, tai instruktuoti jūsų darbdavį ar bankininką atskirti mažą dalį iš jūsų algos ar kitų pajamų. Net 10 centų į dieną ir doleris per jūsų gimtadienį sudarys per metus iki $37.50 įgijimui Apsaugos Bono $50.00 vertės. Didesnės sutaupos nupirks didesnius bonus.

Pastaba. — Pirkimui Apsaugos Bonų ir Ženklelių kreipkis į artimiausią paštą, taupymo ir skolinimo įstaigą; arba rašyk U. S. Iždinei, Washington, D. C. Taipgi ženkleliai dabar parsiduoda smulkmenų krautuvėse.

KUN. J. PRUNSKIS

LIETUVIŠKOS KNYGOS GOLGOTA IR PRISIKĖLIMAS AMERIKOJ

VYRAS, KURS SAVO DVARĄ PAAUKOJO LIETUVIŠKOMS KNYGOMS. — BEISMONTUOSE, KUR PELĖJA LIETUVIŠKOS KNYGOS. — GARSŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ LEIDĖJĄ APLANKIUS

(Referatas skaitytas Katalikų Federacijos Kongrese rugpiūčio 7, 1941, Marianapolio Kolegijoje, Thompson, Conn.)

Knygnešių Kraujas Šaukia į Mus

Stebėdami tautos praeitį, mes matome, kad pirmieji lietuvybės žadintojai, kurie paruošė kelią į nepriklausomybę, visų pirma ėmėsi organiuzoti lietuviško **spausdinto žodžio** leidimą ir platinimą. Kaip jie sunkiose sąlygose mokėjo atsiekti didelių rezultatų, kiek jie mokėjo pasišvęsti, galime spręsti iš vieno įdomaus seno dokumento, apie kurį žinių randame "Tėvynės Sargo" 1889 metų Nr. 7-8. Tas dokumentas, tai "Suskaita Lietuviškųjų kningų, spausdintų nuo 1864-1896 m." ir "Atsišaukimas į visas civilizuotas Europos tautas."

Iš tos "Suskaitos" ir "Atsišaukimo" matome, kad per 32 metus nuo spaudos uždraudimo (nuo 1864 metų) **Prūsuose buvo išleista lotyniškomis raidėmis lietuviškųjų knygų net 3,980,780 egzempliorių. Už jas ten pat vietoje slaptieji knygnešiai sumokėjo 1,523,184 rublius.**

Paduodant šiuos iškalbingus skaičius dar pastebima, kad jie gali būti dar nevisai pilni, taigi tikrumoj išleistų knygų skaičius galėjo būti net kiek didesnis; antrątą pusantro milijono rublių sumokėjo už knygas tik Prūsuose, o kiek dar reikėjo sumokėti, kol knygos pasiekė skaitytojus?!

Tai vis tik skaičiai egzempliorių ir sumos pinigų, bet jei prie to dar prisiminsime daugybę už knygas ištremtų kunigų ir pasauliečių, daugybę žuvusių knygnešių, mes turėsime supratimą, kaip kitados lietuviai brangino spausdintą žodį. Galime dar prisiminti, kad atsirasdavo net tokių žmonių, kaip stambus ūkininkas **Kušelevskis,** kurs pardavė savo dvarą ir visus pinigus paskyrė knygų leidimui, sudarydamas amžiną knygų fondą. Ir pats Kušelevskis buvo katalikas, ir dauguma pirmųjų lietuviškų knygų buvo katalikiškos. Spaudos draudimo metu, iki 1883 m., buvo išleista 89,600 egzempliorių lietuviškų knygų, iš jų tik 3,700 buvo ne religinio turinio.

Tas viskas rodo, kaip tautos sąmonės žadinimui ir palaikymui svarbu sava literatūra ir—kaip katalikai net sunkiausiais spaudos draudimo laikais įstengė taip daug spaudos srity, lietuvybei nusipelnyti.

Popiežiaus ir Generolo Žodis

Bet ne vien lietuvybės reikalai Amerikos lietuvius verčia daugiau susidomėti savo spausdintu žodžiu. Mes katalikai suprantame, kad spauda yra viena iš galingiausių propagandos priemonių ir būtų nusikaltimas prieš savo religinius įsitikinimus, jei mes tos priemonės nepanaudotume. Mes tik atsiminkime iškalbingą popiežiaus Pijaus X paraginimą:

— Veltui **statysite bažnyčias, veltui ruošite misijas, veltui steigsite mokyklas ir darysite gerus darbus—visos jūsų pastangos bus sunaikintos, jei tuo pačiu laiku nemokėsite pasinaudoti tuo defenzyviniu ginklu, kokiu yra katalikų spauda."**

Įsidėmėtini ir to paties popiežiaus žodžiai, kol dar jis buvo Venecijos arkivyskupu:

— Jei tam, kad garantuočiau egzistenciją mūsų laikraščio "La Difesa", reikėtų paaukoti vyskupiškas kryžius, mano bažnytiniai papuošimai, mano baldai, aš tą mielai padaryčiau."

Tebūnie dar leista pacituoti prancūzų katalikų vado, generolo Kastelnau žodžiai, pasakytieji Paryžiuje, Gerosios Spaudos kongrese:

— Tikiuosi, kad man atleisite tuos raginimus, kuriuos aš čia paskelbsiu kreipdamasis į turtinguosius. Atleisite, kad tie raginimai bus pasakyti tokioj formoj, jog, be abejonės, įžeis jūsų ausis. Aš skatinu paremti spaudos platinimą, propaguoti **gerą spaudą,** kuri gins jūsų tikėjimą, jūsų **šeimas,** jūsų **patriotines** tradicijas. **Pomai turtingieji, atidarykite savo nedegamosios kasas, aš jūsų prašau. Jei jūs neatidarysite savo kasų, ateis laikas, kada jums atidarys pirma vidurius, o vėliau ir kasas. Būkite protingi, gyvybė brangi, vieną operaciją sutaupykite, prašau."**

Jau tie keli prisiminimai puikiai nusako, kaip mums svarbu turėti savo lietuvišką, patriotinę ir religinę spaudą, knygas.

Kaip gi tas reikalas tvarkosi tarp Amerikos lietuvių.

Palėpėse, Kur Dūlėja Lietuviškos Knygos

Buvo laikas, kada Amerikoje spausdintieji lietuviški raštai ne tik aprūpindavo išeivijos reikalus, bet ir gerokai paremdavo tėvynę, kenčiančią dėl spaudos bado. Galime tik prisiminti, kad net vieno iš didžiausių tautos žadintojų — V. Kudirkos raštai buvo išleisti amerikiečių lėšomis. Bet dabar, prisipažinkime, vaizdas kiek pasikeitė: jaunieji daugiau griebiasi amerikoniškos spaudos, senųjų mažai beliko, o be to—ir vieni, ir kiti vis dažniau bevelija sau turėti good time, negu kamuotis su lietuviška knyga.

Kada nėra pareikalavimo, išleistosios knygos nyksta. Turėjau progos aplankyti vieną buvusią knygų parduotuvę Pittsburghe. Dabar knygos suverstos į pastogę, šeimininkė pasakojosi, kad skelbusi ir per laikraščius ir per radiją, padariusi didžiausias nuolaidas—nieks neateina pirkti. Tik pranešėjas per radiją atėjęs pasiimti sau "už darbą" keletą egzempliorių. Kai aš pats pasidarbavęs keletą valandų susieškojau rinktinių knygų, kiek tik per du kartu galėjau panešti, šeimininkė paprašė už tą sumokėti tik 10 dolerių ir dar džiaugėsi, kad kas nors iš jos dalį to balasto išgabens.

Čikagoje aptikau vieną buvusį lietuvišką knygyną suverstą į beismontą. Savininkas pasakojosi, kaip pirma pigia kaina pardavinėjęs, vėliau dykai dalinęs tiems, kurie iš jo pirko kitas prekes, o dabar nė veltui duodamomis knygomis niekas nesidomi. Įvedė jis mane į pogrindį, pastatė prie knygų:

— Rinkis ir neškis, ką tik nori. Nieko mokėti nereiks."

Ir dar atsiuntė vieną darbininką padėt pasirinkt, o po to nemokamai ir į namus atgabeno. Jis žmogus knygą myli, nenori jos sunaikinti, nenori ir kad ji beismonte sudūlėtų, tai nors jaučia pasitenkinimo, kad kas knyga domisi, nori pas save turėti.

Pelių Lizdai Tarp Lietuviškų Raštų

Kitoj vietoj, pietinėje Čikagos dalyje suradau vieną kitados garsų lietuviškų knygų leidėją, kurs seniau iš to biznio buvo keletą namų įsigijęs, o dabar gyvena tame pačiame spaustuvės kambaryje, kampą užsitiesęs marškomis ir su sūnumi bespausdindamas visokias korteles skurdžią sau duoną užsidirba. Sakėsi, kad jo jau koja prakiurusi. Gydytojas liepęs būtinai pasilsėt, pagulėt, bet jis negalįs, reikia krutėt, kad gautų ką pavalgyt, tai kasdieną su skaudančia koja ir stovįs spaustuvėlėje. Nuvedė į savo kitados gausiai leistų veikalų sandėlį. Jis buvo įrengtas rūsyje po grindimis. Yra neblogų lietuviškų knygų, bet didelė dalis pelių sukapota, čia jų lizdai susukti, kita dalis iš kažin kur prasisunkusio vandens supilta pūsta ir pelyja.

Amerikietis knygų mylėtojas ir kolekcionierius Dr. Račkus man pasakojo turįs žinių, jog **netaip seniai nemaža dalis neperkamų lietuviškų knygų vienoje vietoje tiesiog buvo sudeginta.**

Ar bereikia stebėtis, kad kai toks mažas pareikalavimas lietuviškų knygų, kad jų mažai ir bespausdina. Kai atvažiavau į Jungtines Amerikos valstybes per keletą pirmųjų mėnesių išgirdau tik apie du lietuvišku leidiniu: berods "Saulė" išleido sapnininką, o "Darbininkas"—maldas už mirusius.

(Bus daugiau)

DĖL VOKIEČIŲ OKUPACINĖS VALDŽIOS PAREIŠKIMO

Ponas Heinrich Lohse, Reicho Komisaro Ostlando sričiai liepos 28, 1941, paskelbtoji Lietuvos gyventojams deklaracija atskleidžia tikrąsias vokiečių intencijas Lietuvos atžvilgiu. Jos paimtos iš Mein Kampf.

Reicho komisaras jau kalba apie Lietuvą, kaip **buvusią** nepriklausomą valstybę, kaip inkorporuotą į Ostlando sritį, kuriai paskirti vokiečių komisarai valdyti bei įsakymus davinėti, paliekant gyventojams juos paklusniai vykdinti.

Tai yra tas pats vergovės metodas ir mastas, kuris pritaikintas visai eilei kitų Vokietijos užkariautų kraštų, tai vaizdas tos "naujoviškos santvarkos, "The New Order", kurį Berlynas, Romos pritariamas bandysiąs sukurti Europoje. Ko jis vertas negali būti dviejų nuomonių: tai prievartos karalystė.

Proklamacijoj pasakyta, kad bolševizmas gręsė visai Europai, bet ar nacizmas Europai negręsia? Išeina, sulig tos patarlės: baslį basliu versk, bet dabokis, kad baslio antras galas kam galvos nepradaužtų. Tiesa, kad bolševizmas Lietuvą skaudžiai nualino, bet pridurtina—ne be Vokietijos pramatymo. Jei Vokietijai rūpėjo tik bolševizmo pavojus, tai kodėl nebolševikiškos tautos nepaliekamos ramybėje?

Vokietijai esą pavykę lietuvių kraujo aukų pagalba sumušti bolševikus Lietuvoje. Bet, tų aukų tikslas buvo Lietuvos nepriklausomybė ir laisvė ir jokiu būdu ne vokiečių okupacija, ar vokiečių imperializmas.

Reicho komisaras lyg pasityčiodamas iš Lietuvos nelaimės daro bereikalingą priekaištą Lietuvos lietuviškai ir savystoviai politikai, kuri, jei nepatiko vokiečiams, tai tik ne dėl pačių lietuvių kaltės. Netiesa, kad Lietuva buvo keno tai žaidimo objektas neva dėl Vokietijos ir Sovietų interesų priešingumo. Lietuva kaipo maža valstybė negalėjo padaryti įtakos dėl tų priešingų interesų išlyginimo; Lietuva tik tikėjo, kad savo griežtu neitralumu negali pakenkti savo didžiųjų kaimynų tarpusaviems santykiams. Lietuva statė savo ateitį ne ant savo kaimynų interesų priešingumo, bet ant gero kaimyniško sugyvenimo, pagrysto teisėtumu ir savygarba. Lietuva tikėjo į savo didžiųjų kaimynų žmoniškumą, kad jų garbė neleis skriausti silpnesniojo ir kad gyvent trokšta lygiai mažos tautos kaip ir didelės.

"Tie, kurie Lietuvai tiek daug laisvės žadėjo" juk savo pažadus ištesėjo, dargi pati Vokietija Didžiojo Karo gale pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Tie, kurie daug laisvės žadėjo nesutiko Maskvoje 1939 m. vasarą išduoti Baltijos valstybių bolševizmui, o be to Anglija su Amerika lygiai nepripažino bolševikų okupacijos, kaip dabar nepripažįsta vokiečių okupacijos. Ar gi Vokietijos elgesys 1939 metais Lietuvos atžvilgiu buvo kaimyniškas? Vokietija pasiskubino pripažinti bolševikų agresiją prieš Lietuvą ir pirmutinė pasiryžo panaikinti Nepriklausomos Lietuvos diplomatinę atstovybę. Skirtumas tarpe tų "kitų" ir Vokietijos yra tas, kad tie "kiti" žadėjo, davė ir dabar to tebesilaiko, o Vokietija pasielgė priešingai.

Esą tik atsitraukus Vokietijai nuo įtakos toje sferoje, Sovietai tuoj galėję Lietuvą užimti be pasipriešinimo. Bet, kodėl Vokietija taip pasielgė, jei Sovietų neišvengiamas įsiveržimas į Pabaltę nebuvo Vokiečių planuose. Reicho komisaras, suprantama, visoko aiškiai pasakyti negalėjo; turi slėpti Vokietijos ekspansijos užsimojimą.

Reicho komisaras užtikrina Lietuvai darbą, duoną ir progresą. Bet, Lietuvoj niekada nebuvo nedarbo, o duonos visada buvo daugiau negu pačioje Vokietijoje. Kas liečia progresą, patys vokiečiai jį Lietuvai savo laiku pripažino ir kiti jį matė ir juo gėrėjosi. Kas svarbiausia, tas progresas buvo taikus, nesiekiąs kitų pavergimo. Šitokio progreso vokiečiai Lietuvai negali duoti. Vokiečių siūlomas progresas panašus į kumečio progreso sąlygas.

Proklamacijoj dar teinima, kad "patikimi" lietuvių tautos žmonės bus paskirti, ne išrinkti, pageidavimams reikšti; patikimi,—keno? žmonių ar komisaro? Ar sukilėlių vyriausybė nebuvo žmonių patikima?—o betgi komisaras ją išvaikė. Ką visa tai reiškia yra aišku ir be komentarų. Neužmirština, kad bolševizmas davė vokiečiams progos atnaujinti jų viduramžines krusadas; atsimindami lietuvių atsparumą ugnies ir kalavijo krikštui, šie moderniški kryžuočiai dabar atėjo Lietuvon kaipo gelbėtojai nuo bolševizmo. Bet anais laikais krikštas Lietuvon atėjo ne iš vokiečių. Panašu, kad ir dabar galutinas nusikratymas bolševizmo pavojaus ateis ne iš autokratiško nacizmo, bet iš sąmoningo ir visuotino demokratizmo. **L. P. S. Ž.**

—Pirk Apsaugos Bonus ir Ženklelius—

NUOTAIKOS LIETUVOJE

Tiek iš įvairių pranešimų, paskaitų, pačių pranešėjų balso buvo justi, kad pirmomis dviemis savaitėmis Lietuvoje viešpatavo pakilimo ir gražiausių vilčių nuotaika. Šiandien skaudu darosi girdint tuos pačius balsus: ar sausi ir šalti, ar graudūs. Lietuvos vardas niekur jau nebeminimas, lietuvis taip pat. Kasdien varomos vokiečių kalbos pamokos. Žinios tik vokiškos. Jei pasitaiko kur koks pranešimas, tai tik apie Maisto daromus supirkinėjimus ar ruošimą policijos pagalbinio vieneto.

Rugpiūčio 9-tą pranešta, kad sekmadienį, rugpiūčio 10, bus Kaune renkamos aukos Vokietijos Raudonajam Kryžiui. Vadinasi, **Lietuvos Raudonojo Kryžiaus jau nėra.** O jis nuo pat pirmų dienų po birželio 22 buvo labai aktingai pasireiškęs. Jis organizavo pagalbą buvusiems politiniams kaliniams, rūpinosi našlaičiais vaikais, krašto sveikatingumu, atnaujino santykius su Tarptautiniu Raudonuoju Kryžium Genevoje ir Švedijos Raudonuoju Kryžium.

Iš radijo pranešimų nieko daugiau nejusti apie lietuvių kultūrinį gyvenimą ir ruošiamus žiemos sezonui sumanymus. Viskas nutilo ir apmirė. Prasidėjo naujos vergijos gadynė.

Rugpiūčio 10 d. Vokietijos laiku 11 val. vak. Kauno radijo stotis dar baigė savo programą mūsų Tautos Himnu, o po to sekė vokiečių himnai.

Iš rugpiūčio 9 d. vakaro Kauno radijo pranešimų galima suprasti, kad Lietuvos Bankas ir jo skyriai tebeveikia, nes buvo paraginta ūkininkus mokėti savo sąskaitas Lietūkiui į Lietuvos Banko skyrius. Bet pažymėta, kad dėl finansinių sunkumų Lietūkis negalės daugiau pardavinėti kreditan nei sėklų nei trąšų. Norint gauti kreditan, siūlo pasirūpinti banko garantijomis.

Tokios tai tokelės iš mūsų brangios žemelės. Titaniškoje kovoje didžiausiųjų pasaulio galybių nekaltai Lietuvai teko grumtis su juoda mirtimi: iš kiekvieno 100 bent 20 lietuvių nukentėjo kalėjimu, mirtimi ar ištrėmimu Sibiran, o dabar vėl visa tauta kenčia apiplėšta, apvilta, svetimų apsėsta, be užtikrinto rytojaus. Netekę laisvės, suprantame jos kainą. Ar mokėsime labiau ją mylėti, branginti ir jai pasišvęsti, negu iki šiol, kai ją susigrąžinsim? **L. P. S. Ž.**

—Pirk Apsaugos Bonus ir Ženklelius—

BE VADO TOLI NEISI

Raulas: Kodėl atsiskyrėlis kunigas nebegali atlikti katalikų kunigo pareigų?

Jonas: Kol tavo ranka yra prie tavo kūno, yra sveika, ji gerai tau tarnauja. O kaip tik ji yra nupiauta, ar ji betarnaus tau, kaip pirmiau tarnavo?

Raulas: Žinoma, kad ne. Ir aišku, kaip diena, nes nupiautos rankos nervai yra atskiri nuo centro smagenų, nebegali judinti pirštų, nebejaučia, trumpai sakant, jau yra mirusi. Kadangi mirusi ji pradeda gesti (pūti), vien dėlto, kad ji yra atskirta nuo širdies. Širdis nebegali kraujo varinėti-mainyti, todėl ranka yra mirusi.

Jonas: Gerai pasakei. Panašiai atsiskyręs kunigas nuo vyskupo jau yra miręs dvasiškai.

Raulas: Kodėl?

Jonas: Kas atsiskyręs nuo vyskupo, tas atsiskyręs nuo Bažnyčios, dėlto, kad Bažnyčia teikia galę kunigams.

VYRAI, MOTERYS! SENI, 40, 50, 60 METŲ!
PAGYVENKITE!

Jaunėkite Daug Jaunesni, Pilni Smarkumo. Nekaltinkite savo amžiaus, kad jaučiatės išsiseme, nusidėvėję, susmukę. Tūkstančiai stebisi, ką biskis pasismarkinimo su Ostrex padaro. Jame yra abelnieji stiprylai dažnai reikalingi po 40 metų kūnam, kuriem trūksta geležies, kalkio, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžius daktaras rašo: "Aš pats jį vartojau. Pasekmės puikios." Nesijauk susmukęs, senas. Gauk reguliarį $1.00 vertės Ostrex Tonic Tablets šiandie tik už 89c. Parsiduoda visose gerose vaistinėse.

Kas atsiskyręs nuo Bažnyčios, tas atsiskyręs nuo V. Jėzaus Kristaus. Nes visa galė ir valdžia ateina Bažnyčiai nuo V. Jėzaus Kristaus. Todėl gi, kas atsiskyręs nuo vyskupo, tas atsiskyręs ir nuo Jėzaus Kristaus. Todėl atsiskyrėlis kunigas yra atskalūnas. Kiekvienam yra aišku, kad atskalūnas negali laikyti šv. Mišių nei negali teikti Sakramentų.

Raulas: Daleiskime, Jonai, kad toks atsiskyrėlis kunigas laiko Mišias, ar tos Mišios yra geros?

Jonas: Ne. Panašiai, jeigu geras sukčius padarytų pinigus, tikrai panašius į valdžios pinigus, ar tie sukčiaus pinigai yra geri?

Raulas: Kas tau duos juos gerus! Aš nenorėčiau gauti tokių pinigų, nes jie yra "palšyvi" (counterfeit). Už skleidimą tokių pinigų valdžia pasodytų į kalėjimą visam gyvenimui.

Jonas: Panašiai yra su atsiskyrėliu kunigu, kuris laiko Mišias, neturėdamas leidimo, jis išniekina Dievą, išniekina Sakramentus ir papildo šventvagystę. Kaip valdžia baudžia už falsifikuotus pinigus, taip Dievas pragaru baus už šventvagiškus sakramentus.

Raulas: Ar atsiskyrėlis kunigas gali suteikti žmonėms kitus Sakramentus?

Jonas: Ne. Atsiskyrėlis kunigas nuo Bažnyčios yra miręs Bažnyčiai—dvasiškai. Kadangi Sakramentai yra amžino gyvenimo šaltiniai, ogi atsiskyrėlis kunigas yra miręs—dvasiškai, tadgi pats neturėdamas gyvybės (dvasiškų teisių) negali kitiems suteikti; ko pats neturi to kitam negali duoti. Nes Sakramentus teikti reik dieviškos galės. Kas paeina nuo Dievo—turi turėti dieviška galę. Tiktai šventa Katalikų Bažnyčia turi tą galę, nes Pats Kristus įsteigė Bažnyčią ir davė jai visą galę šiais žodžiais: "Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės... ir mokydami juos laikykite visa, ką tik esu jums įsakęs" (Šv. Mato, 28, 19). O Jis įsakė: "Bus viena avidė ir vienas ganytojas." T. y. viena Šv. Katalikų Bažnyčia, kurios nematoma galva yra Pats Jėzus Kristus. Ant žemės matoma galva yra Šv. Tėvas Popiežius. Popiežiaus pirma ranka yra vyskupai. Kas priklauso prie vyskupo tas priklauso prie J. Kristaus, kas atsiskyręs nuo vyskupo, tas atsiskyręs nuo J. Kristaus ir tas yra ereikas.

J. V. S.

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti.

Žodynėlis turi arti pusšimčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišeniuj ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

L. R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE PILDOMO KOMITETO SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

(Pabaiga)

PAŠALPŲ REIKALAVIMAI

162 kp. Gardner, Mass. Rozalie Aizmonienė mirė rugsėjo 23, 1939. Sirgimo laikotarpiu pašalpos reikalavimų nebuvo.

Susiv. ofisas gavo vieno mirusios narės pašalpgavio laišką datuotą liepos 17 1941, išpildytą pašalpos blanką ir reikalavimą pašalpos.

Dr. A. Rakauskas pasiūlė, J. G. Joneika parėmė pašalpos reikalavimą atmesti, kadangi sirgimo formos išpildytos beveik po dviejų metų po narės mirties.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

14 kuopa Wilkes-Barre, Pa. Stasys Ramanauskas mirė. Pašalpa nebuvo užgirta išmokėjimui. 5 dienų pašalpos reikalavimas yra padarytas per kuopos sekretorių J. Šnipą. Sekretorius V. T. Kvetkas išaiškino faktus ir aplinkybes. K. A. Venčius ir dr. A. Rakauskas irgi kalbėjo dėl iškeltų faktų.

Dr. A. Rakauskas pasiūlė reikalaujamą pašalpą išmokėti, P. Karašauskas parėmė.

K. A. Venčius pasiūlė, kun. P. Juras parėmė laikytis konstitucijos.

Už pirmą pasiūlymą 4 balsavo už, 2 prieš, 1 susilaikė. Prezidentas paskelbė, kad pasiūlymas išmokėti priimtas

K. A. Venčius reikalauja užrekorduoti, kad jis balsavęs prieš išmokėjimą.

254 kp. Pittsburgh, Pa. Iškeltas klausimas kas link sirgimo rūšies ir narystės. Dr. A. Rakauskas pasiūlė pašalpą išmokėti, J. G Joneika parėmė. Balsuojant 6 pasisakė už išmokėjimą, 1 susilaikė. Pasiūlymas priimtas.

Skaitytas kunigo V. Tikušio iš East St. Louis, Ill., laiškas adresuotas Prez. L. Šimučiui. Palikta Dvasios Vadui ir Sekretoriui Kvetkui reikalą ištirti.

PRAŠYMAI

20 kuopos sekretorės A. Smailiūtės laiškas prašant Katrei Račiuvienei finansinės paramos.

Kun. P. Juras pasiūlė, P. Karašauskas parėmė paskirti K. Račiuvienei $15.00 iš Labdarybės Fondo.

Valerijos Meiliuvienės iš Westville, Ill., prašymas atidėtas, nes jis neturi kuopos viršininkų užgyrimo

LAIŠKAI

105 kuopos sekretoriaus T. Diškevičiaus iš Braddock, Pa., laiškas su sveikinimais Pildomajam Komitetui ir su sugestijomis naujų narių vajaus reikalais.

Connecticut apskrities organizatoriaus Alek. P. Kriščiūno iš Washington Depot, Conn., su sveikinimais, sugestijomis naujų narių vajaus reikalais ir kvietimu gen. organizatoriaus į Conn.

Buvusio Susiv Prezidento P. P. Muliolio iš Cleveland, Ohio, su sveikinimais Pildomajam Komitetui.

Viktoro Amšiejaus laiškas su vienu doleriu dėl Sekretoriaus Kvetkaus už patarnavimą. Doleris paskirtas į Jaunimo Programos Fondą, kaip V. Amšiejaus auka.

SUSIVIENYMO ISTORIJA

Redaktorius M. Zujus kviečiamas sesijon ir raportuoja Susivienymo Istorijos reikalais. M. Zujus paaiškina apie pastangas gauti informacijų ir rekomenduoja palaukti ik galutinai išsiaiškins Tėvų Marijonų Spaudos Administracijos (Marijampolėje, Lietuvoje) išspausdintos Susiv. Istorijos likimas

Kun. P. M. Juras irgi pareiškia vilčių, kad Susiv. Istorija gali būt išlikusi nuo sunaikinimo.

Skaitytas A. S. Vaitkaus iš Dayton, Ohio, laiškas istorijos reikalu

Kun. P. Juras pasiūlė, K. Vilniškis parėmė palaukti iki bus gautos galutinos informacijos iš Lietuvos Istorijos reikalu.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

"GARSAS"

Sekretorius V. T. Kvetkas raportuoja komisijos vardu, kuri buvo išrinkta metiniame Pildomojo Komiteto susirinkime su instrukcijomis pakeisti "Garso" formą ir įtalpą. Praneša kainas kas link naujų rėmų, klišių dirbimo mašinos (Casting Box), tirpdymo pečiaus (Melting Furnace), piūklo etc., ir nurodo priežastis dėl ko komiteto pageidavimai neįvykdinti. Jis taipgi nurodo, kad finansinė "Garso" padėtis pagėrėjusi, kas tiesioginiai pareina nuo pirmo pusmečio padidėjusio skelbimų biznio ir sumažėjimo darbo išlaidų spaustuvėje.

L. Šimutis, K. Vilniškis, kun. P. Juras, M. Zujus ir kiti pareiškia savo nuomones imdami dėmesin pagėrėjusią finansinę "Garso" padėtį. Vienok labai svarbu, kad finansinis gėrėjimas būtų nuolatinis iki bus galima daryti didesnes išlaidas "Garso" formos pakeitimui, kadangi "Garsas" tiesioginiai paliečia Lėšų Fondą

"Garsas" ir Lėšų Fondas bendrose diskusijose buvo laikomi kaip viena problema, kadangi narystės duoklės už "Garso" prenumeratą su prisidėjusia našta kas link apmokėjimo rendos už centro ofiso patalpas ir generalinio organizatoriaus išlaidos ištuština Lėšų Fondą sudarant rimtą padėtį ir rūpestį Pildomajam Komitetui.

Plačiai apsvarsčius visą problemą, K. Vilniškis daro sekantį pasiūlymą, kurį kun. P. Juras paremia, pervesti "Garso" menadžerystę Redaktoriui M. Zujui; manant, kad redagavimas ir menadžeriavimas vieno asmens kontrolėje toliau gerins finansines pajamas ir kadangi redaktoriaus finansinis atlyginimas tiesioginiai eina iš "Garso".

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Sekretorius V. T. Kvetkas cituoja Pildomajam Komitetui straipsnio 15, paragrafo 4-to dalį, kuri skamba: "Penki nuošimčiai iš bendros sumos sumokamų kiekvieno nario kas mėnuo bus skiriami į Lėšų Fondą" ir nurodo, kad ši dalis turi būt išbraukta prisitaikymui prie Mass. valstijos įstatymų reikalavimų.

Palikta Sekretoriui perrašyti ir paruošti proporcionalį paskirstymą pašalpos duoklių, kiek turi eiti į Pašalpos Fondą ir kiek į Lėšų Fondą ir tą planą perduoti sekančiam Seimui.

Kun. P. Juras vienbalsiai išrinktas atstovauti Susivienymą Nacionalės Amerikos Lietuvių Tarybos konferencijose.

Kun P. Juras raportuoja apie dalyvavimą Boston Insurance Exchange Building šėrininkų susirinkime, kuriame fraternalių organizacijų atstovai sekmingai išrinko vieną iš savo narių, Mr. John Sabol, šėrininkų komitetan.

Prano Katiliaus prašymas pakelti algą ir lėšas už pašto ženklelius ir telefoną paliktas Finansinės Komisijos nuosprendžiui.

K. A. Venčius primena P. K. nariams, kad laikas daryti pasirengimus dėl sekančio seimo

Sekretorius instruktuojamas susisiekti su prelatu J. Ambotu Hartforde ir paaiškinti, kad Pildomojo Komiteto noru yra, patogumų sumetimais ir didesnei viešos publikos impresijai, seimą laikyti viešbutyje. Ta proga pravartu pastebėti faktą, kad Hartford, Conn., yra žinomas kaip "Apdraudos Miestas" (Insurance City).

Dienotvarkei išsibaigus, kun. P. Juras sukalbėjo maldą ir Prezidentas L. Šimutis susirinkimą uždarė 1:30 P. M.

V. T. KVETKAS, Sekretorius

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
P. Karašauskas Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Iždininkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
K. A. Venčius, Iždo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass
Kazys Vilniškis, Iždo Globėjas, Sockett Point Rd., No. Haven, Conn.
Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvot., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill

KONTROLĖS KOMISIJA

1. J. Vaičaitis, 2509 Main St., Scranton, Pa.
2. Ad. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa
3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
2. V. Grieštaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
3. V. Leliokas, 22 Penn St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. J. A. Mickeliūnas, 747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
3. Ed Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. Paškauskas 10809 S. State St., Roseland, Ill.
3. J. B. Laučka, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
4. Ant. Kneižys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
2. K. Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
3. M. Šrupšienė, 4851 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.

J. P. Rakštis, Skautų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill

LRKSA WISCONSIN APSKRITIES KUOPŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

LRKSA Wisconsin apskrities kuopų atstovų suvažiavimas įvyko gegužės 18, 1941, Port Washington, Wis., Šv. Ambraziejaus lietuvių parapijos salėje. Pirmininkas Antanas Stauskas atidarė suvažiavimą malda.

Mandatus peržiūrėti palikta apskrities raštininkui ir iždininkui. Peržiūrėjus mandatus pasirodė dalyvauja 10 atstovų, būtent: 22 kuopos Kenosha — Viktoras Mandravickas, Kazimieras Milašius, Juozas Kiserauskas; 67 kuopos Racine — Antanas Vasiliauskas, Domininkas Dokšas, Matas Šokelis, Antanina Radavičienė; 289 kuopos Milwaukee—Ona Vilkienė, Pranas Morkūnas; 227 kuopos Port Washington — Stanislovas Žukaitis, Jonas Kastanas.

Apskrities valdybos raportai. Pirmininkas, raštininkas ir iždininkas pranešė apie savo veiklą

Kuopų raportai.

Port Washington: narių turi 24, visi geram stovy.

Milwaukee: senų narių turi 15 ir vieną naują, visi užsimokėję; kuopos iždė $18.00.

67 kuopa Racine: geram stovy augusių narių 47, vaikų skyriuje 1, viso 48 nariai (vienas naujas), suspenduotų nėra, išbrauktų nebuvo, su centru viskas tvarkoje. Iždė $128.83.

Kenosha: senų narių 29, prisirašė 4, viso narių turi 33, visi geram stovy.

Milwaukee kuopa rengė Lietuvių Dieną ir pranešė, kad reikia padaryti lapelius. Nutarta padaryti lapelius ir užkviesti visų parapijų korus Buvo įnešta varyti vajų Wis. apskrity ir paprašyti centro valdybos, kad prisiųstų kalbėtoją.

Nauji sumanymai.

Buvo įnešimas, kad visos kuopos agituotų, kad daugiau prirašyti naujų narių.

Nutarta ateinantį apskrities suvažiavimą laikyti spalių mėnesį Milwaukee, Wis.

Pirmininkas Antanas Stauskas uždarė suvažiavimą malda 3-čią valandą po pietų.

Antanas Stauskas, pirmin.
Stanislovas Jankūnas, rašt.

CHICAGOS APSKRITIES KUOPŲ DĖMESIUI

LRKSA Chicago Apskrities susirinkimas, po atostogų, įvyks sekmadienį, rugsėjo (September) 28 d., 2 valandą po pietų, Aušros Vartų parapijos mokyklos kambaryje.

Visos Chicago ir apylinkės kuopos, priklausančios apskričiai, prašomos atsiųsti atstovų. Šis susirinkimas bus begalo svarbus. Bus nustatytas apskrities veikimas rudens ir žiemos sezonui, ypatingai reikės prisiruošti prie sutikimo Centro organizatoriaus p. P. Katiliaus, kuris lapkričio mėn. atvyks į Chicago pasidarbuoti naujų narių įrašymui.

Ignas Sakalas,
Apskrities sekr.

CLEVELAND, OHIO

Bertaininis LRKSA 50-tos Kuopos Susirinkimas

Bus spalių 2, 1941, Lietuvių svetainėj, 7:30 vakare. Visi nariai malonėkite dalyvauti, nes yra rengiamas kortavimo vakaras šeštadienį, spalių 18, 1941 m. Taigi bus renkami darbininkai padėti komisijai kortavimo vakare Taipgi nepamirškite užsimokėti duokles.

Pov. Selickas, fin. sekr.

Ragina Stoti į Pagelbinį Policijos Batalijoną

Per Kauno radiją kasdien kartojamas paskelbimas apie savanorių priėmimą į pagelbinį policijos batalijoną. Priimami atsargos kariai, ne senesni kaip 35 m. amžiaus. Paskutiniuoju metu skelbiama, kad priimami taip pat karininkai, ne aukštesnio laipsnio, kaip kapitonai. Įsirašyti galima Kaune (Laisvės al. 20) ir paę apskrities viršininkus provincijoje. Norį įstoti turi atsinešti pasą, atsargos liudijimą ir ištikimybės liudijimą.

Viename koncerte perduotam per radiją, dainavo dainininkas Butėnas. Taip pat dažnai dainuoja dainininkės V. Grigaitienė ir Gr. Matulaitytė.

Civilės, fraternalės ir socialės organizacijos gali investuoti savo fondus į Apsaugos Taupymo Bonus, serijų F ir G.

NAUJAS LIETUVIS PROFESIONALAS

DANTISTAS HENRIKAS VILIMAITIS

CLEVELAND, Ohio.—Clevelando lietuviai sulaukė naujo profesijonalo — dr. (dantisto) Vilimaičio (Williams). Jis yra sūnus Antano ir Bronės Vilimaičių.

Dr. Williams yra LRKSA 142 kp. narys nuo 1924 metų. Mokinosi Šv. Jurgio parapijos mokykloje, paskui baigė Glenville High School.

Western Reserve Adalbert Dental College baigė su B. C. degree. Pabaigęs kolegiją tarnavo St. Luke's ligoninėje, kuri yra viena iš didžiausių Clevelande.

Dabartiniu laiku atidarė moderniską ofisą pačiam "Lietuvių Skvėre", virš Lietuvių Paskolos Banko, kampas E. 68-th St. ir Superior Ave.

Dr. Henrikas su savo tėveliu taip puikiai ištaisė savo ofisą, kad mažai pačiam vidurmiesty yra tokių ofisų

Henriko tėvai Antanas ir Bronė Vilimaičiai visiems clevelandiečiams gerai žinomi. Jie yra ilgamečiai Sus-mo nariai. Antanas Vilimaitis taip pat priklausė prie visų vyrų draugijų ir per ilgą laiką užėmė valdybose vietas (dabartiniu laiku yra LRKSA 142 kp. iždininkas). Bronė Vilimaitienė darbuojasi visose moterų draugijose ir taip pat užima valdybose vietas. Duktė Jean turi valdišką darbą Clevelande. Ji taip pat yra Susivienymo narė. Tai Vilimaičių šeima yra 100 procentų Susivienymo nariai.

Patariam vietiniam ir arti gyvenantiem lietuviam reikale kreiptis prie savo tautiečio.

Linkime naujam profesijonalui dr. Henrikui Williams gerų pasekmių. *J. K. Venslovas*

Patarimai Ūkininkams Per Radiją

Per Kauno radijo stotį kasdien tarp 12 val. 45 min. iki 1 val. duodami patarimai ūkininkams. Dažnai kartojamas parėdymas padidinti rugių sėjos plotą 20 nuošimčių. Tam tikslui ūkininkams žadama parūpinti zuperio ir pirmoje eilėje tiems, kurie pasižadės auginti sėklinius rugius. Be to, duodami patarimai, kaip paruošti rugių sėjai dirvas, šią vasarą nepūdymavusias.

Per šias valandėles Žemės Ūkio Rūmai aiškina ūkininkams, kuomet naudingiausia rauti linus, kaip prižiūrėti kiaules, avis ir kaip šeimininkauti.

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus spalių 6-tą dieną 7:30 val. vakaro Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

ROSELAND, Ill. — 33-čios kuopos susirinkimas bus spalių 7-tą dieną Visų Šventų parapijos svetainėj, 10806 So. Wabash Ave., 7:30 vakaro.

CLEVELAND, Ohio. — 50 kuopos susirinkimas bus spalių 2-tra dieną 7:30 v. vak., Lietuvių svetainėj.

PATERSON, N. J. — 65-tos kuopos susirinkimas bus spalių 2-trą dieną parapijos svetainėje, 8 vakaro.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas bus spalių 7-tą dieną 7:30 vakaro Šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James Ave.

SCRANTON, Pa.—83-čios kuopos susirinkimas bus spalių 2-trą dieną 7:30 val. vakaro, K. of P. svetainėj, Church Ave., Scranton. Kiekvienas narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

DONORA, Pa. — 88-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 28-tą dieną Šv. Juozapo parapijos bažnytinėje salėje. Malonėkite visi būti ir naujų narių atsivesti.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 29-tą diena 7:30 vakaro, Lietuvių Švenč. Trejybės parapijos svetainėj, 339 Capitol Ave., kampas Broad St.

MASPETH, L. I., N. Y. — 108 kp. susirinkimas bus spalių 6-tą dieną pas kp. pirmininką M. Abračinską, 148 Ames St., Montello, 7 val. vak.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus spalių 1-mą dieną 7:30 val. vakaro.

MANCHESTER, Conn. — 164 kp. susirinkimas bus rugsėjo 28-tą dieną 2-rą val. po pietų po Nr. 89 Birch St.

LINDEN, N. J. — 200 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 28-tą dieną A. Rupšio salėj, kampas Wood Ave. ir 16th St. Pradžia 7:30 val. vakaro.

COLUMBUS, Ohio. — 235 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 28-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

A. A.

MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

JURGIS BURNEIKIS,

5 kp. narys, gyv. Lackawanna St., Forest City, Pa., mirė rugsėjo 3, 1941, palaidotas rugsėjo 8-tą iš Šv. Antano bažnyčios parapijos kapuose Sus-man įsirašė kovo 1 1921 m.

MARĖ NAMURA,

61 kp. narė, gyv. York Avenue, Duryea, Pa., mirė rugsėjo 10, 1941, palaidota rugsėjo 13-tą iš Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man įsirašė gegužės 22, 1936 m.

Amžiną atilsį suteik jų sieloms, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžių amžius!

SLAPTOS NAZIŲ STOTYS MEKSIKOJE

Mexico City. — Rugsėjo 19-tą autoritetai paskelbė, kad Chicagos steite, netoli Las Palmas, suradę slaptas nazių lėktuvų ir radio stotis.

Dėl asmenio saugumo ir finansinės nepriklausomybės — šiandien pirk Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius!

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms priseina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

SVEIKATOS PAŠNEKĖSIAI

Rašo DR. J. LANDŽIUS-SEYMOUR

VĖŽIO LIGA

1. Kas Yra Vėžys

Vėžys tai yra parazitiškas celių augmuo, tam tikroje kūno dalyje. Pirmiausia, tai yra lokalė liga ir prasideda tuomet, kuomet celės tam tikroj kūno daly ima daugintis. Jei šias celes visiškai pašalintum (tą vietą išpiaudami), tai vėžys išnyktų, nepasikartotų. Bet, jei laiku tų celių nepašalinsim, tai atskiros celės gali persimesti į kitas kūno dalis, ten daugintis ir pagimdyti naujas vėžio opas. Kad to neatsitktų, pirmoj eilėj reikalinga tą vietą pašalinti. Kaip greitai šios opos—skauduliai plečiasi, tai priklauso nuo to, kokioj kūno daly vėžys atsirado ir kokios jis rūšies. Dėlto, kad vienas vėžys yra pavojingesnis už kitą.

2. Kas Pagimdo Vėžį

Iki šių dienų dar nežinoma yra, kaip vėžys žmogaus kūne atsiranda. Daug tyrinėtojų dirba, kad suradus vėžio priežastį. Ir tie tyrinėjimai jau suteikia daug žinių apie vėžį.

3. Ar Vėžys Neišgydoma Liga

Vėžys išgydomas, jei jis pasireiškia tokioj vietoj, kur jį galima lengvai pažinti vos tik apsireiškus. Šiuo laiku Massachusetts valstijoj kasmet išgydoma suvirš 1000 žmonių sergančių vėžiu. Šią skaitlinę galima būtų lengvai padvigubinti, jei vėžys būtų gydomas vos tik jam apsireiškus. Mass. General ligoninė ištyrė daugiau kaip 1000 ligonių ir atrado, kad 60 nuošimčių jų galima buvo išgydyti, jei būtų kreiptasi vos ligai apsireiškus.

4. Ar Vėžys Limpama Liga

Iki šiol medicinos mokslas nerado jokių įrodymų, kad vėžio liga būtų limpama.

5. Ar Vėžys Paveldėjamas Nuo Tėvų

Pats vėžys nėra paveldėjamas, nors tam tikrais atsitikimais daugumas turi paveldėjimą (palinkimą) į vėžį. Bet tas nereiškia, kad jeigu tėvai, ar vienas iš jų, turėjo vėžį, tai ir vaikai turės. Jeigu šeimynoj praeity kas nors turėjo vėžį, tokia šeimyna turi stengtis kuo daugiausia gauti žinių apie vėžį, privalo saugotis kroniškų įdegimų. Atsargumas čia svarbiausia.

6. Ką Turi Bendras Kroniškas Įdegimas su Vėžiu

Pastebėta, kad vėžys dažniausia išsivysto toj vietoj, kur randasi nuolatinis įdegimas, **erzinimas** ar žaizda. Todėl kiekvienas privalo saugotis žaizdų, įdegimų ir įbrėžimų. Pavyzdžiui, liežuvio ir burnos viduje vėžys dažnai išsivysto nuo sugedusio danties. Dažnas pypkės rūkymas, jos karštas kandikas (cibukas) gamina lūpos vėžį. Moterų lyties organų vėžys dažnai pasireiškia nuo užsisenėjusio įdegimo.

7. Kaip Apsisaugoti Vėžio Ligos

Saugokis žaizdų, kroniško įdegimo ir pasirodžius kuo greičiausia gydyk. Sekančios taisyklės, kurių prisilaikant mažėja susirgimai bei mirtys nuo vėžio ligų.

Kad negauti lūpos, liežuvio, burnos bei gerklės vėžio, reikalinga:

1. Pašalinti blogus sugedusius dantis.
2. Kuo mažiau vartoti tabako.
3. Švariai užlaikyti dantis ir burną.
4. Jei užkimęs balsas tęsiasi apie 10 dienų, reikalinga daktaro egzaminacija gerklės.

Apsaugojimui odos nuo vėžio reikalinga švariai užlaikyti kūną, kad odos porai (skylelės) visuomet būtų atdaros.

Jeigu atsiranda tam tikrose vietose žaizdos, karpos ir jeigu jos didėja, plečiasi, tuojau reikia kreiptis prie chirurgo.

Nuo ryklės-koserės vėžio reikalinga neryti karšto, nesugromuliuoto maisto.

Nuo skilvio vėžio reikalinga valgyti paprastą maistą, be jokių erzinančių, karčių prieskonių. Nepersivalgyti ir neapsunkinti skilvio. Kuo mažiausia vartoti alkoholio.

Kad išvengti mėšlatakio vėžio reikalinga saugotis dažno vidurių užkietėjimo. Tikamai prižiūrėti ir gydyti kraujagyslių įsitempimą.

Kad išvengti krūties vėžio reikalinga: nevartoti kietų ir spaudžiančių krūtinę prietaisų; prisilaikyti palago laike kūdikio gimdymo; prisilaikyti, kad laike kūdikio gimdymo krūties pieninės trūbelės normaliai veiktų.

Kad išvengti ysčiaus (gimdos) vėžio, reikalinga: pataisyti sužeistas vietas po kūdikio gimdymo; bent sykį į metus pasiduoti gydytojo apžiūrėjimui; reikalinga prisilaikyti higienos taisyklių sulig daktaro nurodymo.

Kas Tai Yra Nenumatomi Vėžio Pasireiškimai?

Tai yra žaizdos, kurios anksčiau ar vėliau gali pasirodyti kaip vėžys. Tik gydytojas gali ištirti ar žaizda yra vėžys ar ne. Bile asmuo, sulaukęs 40 metų amžiaus, privalo tuojau kreiptis prie gydytojo, jeigu kokioj nors kūno daly pasireiškia karpos, žaizdos, negijamos žaizdos ar guzai.

(Bus daugiau)

SUGRAŽINIMAS U. S. PILIETYBĖS MOTERIMS

Klausimas: Gimiau Jungtinėse Valstybėse ir per visą gyvenimą nei sykį nebuvau kitur išvažiavus. Pamečiau Amerikos pilietystę, kuomet ištekėjau už ateivio 1920 m. Dabar girdžiu, kad sulig nesenai pravesto įstatymo, aš vėl Amerikos pilietė. Paaiškinkite man apie tai. Iš anksto dėkoju.

Atsakymas: Taip. Tamsta vėl esi pilietė. Kongresas pravedė įstatymą liepos 2 d., 1940 m., kuris sugrąžina Amerikos pilietystę moterims, kurios čia gimė, bet kurios pametė pilietystę per ištekėjimą už ateivio prieš rugsėjo 22, 1922 m. Jeigu per visą laiką po ištekėjimo gyvena Jungt. Valstybėse, tokios moterys yra pilietės, bet jos negali reikalauti pilietybės pilnų teisių kol neima ištikimumo priesaiką naturalizacijos teisme.

Klausimas: Gimiau Jungt. Valstybėse ir čia gyvenu visą laiką. Pamečiau pilietystę ištekėjimu už ateivio 1920 m. Aš žinau, kad mano Amerikos pilietystė buvo sugrąžinta sulig nesenai pravesto įstatymo, bet žinau, kad apturėti pilnas pilietystės teises turiu imi ištikimumo priesaiką. Kaip tą galiu daryti?

Atsakymas: Parašyk laišką į arčiausią naturalizacijos ofisą, pranešdama, jog gimei Jungt. Valstybėse, jog pametei pilietystę 1920 m., ištekėdama už ateivio, bet kad visada čia gyvenai ir kad nori imti ištikimumo priesaiką, kaip įstatymas iš liepos 2 d., 1940 m. reikalauja. Naturalizacijos biuras pasiųs aplikaciją, kurią išpildžius (form No. 415) ir parodžius gimimą Amerike ir nepertraukiamą apsigyvenimą čia, nuo tokio apsivedimo, galėsi imti ištikimumo priesaiką, arčiausiame naturalizacijos teisme

Klausimas: Gimiau Jungtinėse Valstybėse ir čia visą laiką gyvenu, bet pamečiau pilietystę ištekėdama už ateivio 1920 m. Dabar girdžiu, kad pilietystė man sugrąžinta su pravedimu įstatymo liepos mėn. 1940 m. Ar tas reiškia, kad mano vyras, kuris vis ateivis, bet nori tapti piliečiu, gali prašyti antrų popierų be pirmų popierų?

Atsakymas: Sulig įstatymo iš liepos 2 d., 1941 m., yra teisybė, kad atgavai Amerikos pilietystę, bet tamsta neturi pilnų pilietystės teisių. Apurėti jas turėsi prisiekti ištikimumą Jung. Valstybėms Naturalizacijos Teisme. Ar taip darei? Jeigu darei, tai tamstos vyras gali prašyti antrų popierų be pirmų popierų. Ta palengvinta procedūra ateiviui vyrui yra viena iš pilietystės teisių. *FLIS*

DAINUOKIM

"Garsas" išleido vadinamus "SONG SHEETS" su daugeno gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra dainkamos dainuoti bankietuose, krikštynose ir visokiuose sučijimuose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantiems daugiau nuolaida.

Užsisakykit tuojau

"GARSAS"
73 E. South St., P. O. Box 32,
Wilkes-Barre, Pa.

KURO REIKALAI LIETUVOJE

Didelio susirūpinimo kelia artėjanti žiema. Kuro klausimas esąs labai aktualus. Ypač su baime į ateitį žiūri gyventojai tų namų, kuriuose įrengtas centralinis šildymas. Buvę namų savininkai kuru nesirūpina, kadangi namai jiems negrąžinami. Be to, esą nedaug vilties, kad iš kur nors būtų gauta akmens anglies.

Rugpiūčio 26 d. buvo paskelbta pieno perdirbimo bendrovių žiniai, kad grietinę pardavinėti draudžiama.

KAIP ORGANIZAVOSI PARTIZANŲ BŪRIAI IR KOVOJO SU BOLŠEVIKAIS

"Ūkininkų Patarėjas" aprašinėja, kaip bolševikų čekistų terorizuojami lietuviai dėjosi į partizanų būrius ir kovojo su raudonaisiais okupantais:

"Laisvės alėja eina nuo ilgos kelionės apdulkėjęs, suvargęs, skepetaite sužeistą ranką parišęs pusamžis kresnas vyras. Veide nematyti nuovargio, o akys spindi džiaugsmo viltimi. Tik gerai įsižiūrėjus jo veidą, gali pažinti, kad tai yra žymus lietuvių patriotinių organizacijų veikėjas.

Pasirodo, jis, kaip ir daugelis lietuvių, paskutiniąsias iki karo dienas gyveno pavojingą ir nuotykių pilną gyvenimą.

Birželio 14 d. jį iš miego pažadino smarkus beldimas. Duris pats atidarė. Į butą įėjo čekistai ir vienas vietinis svetimtautis bolševikas.

— Ar čia gyvena Jonas Arūnas?—paklausė bolševikas.

—Čia.—Atsakė.—Ko iš jo norit.

— Esi tremiamas ir skubiai ruoškis kelionėn.

Sumetęs Arūnus reikalą pradėjo su čekistais ginčytis, kad ne jis Arūnas, bet jo šeimininkas. Šeimininko namie nėra. Į Vilnių išvyko, ir tik po savaitės grįš.

Čekistas svyruoja, bolševikas nervinasi. Kiek padelsę ir pasišnibždėję, iš buto išeina.

— Kaune man ne vieta, nes čia dažnas pažįsta, — pasakoja jis,—sekančią dieną jau buvau toli provincijoj. Žinojau, kad šiaurės Lietuvoje ne tiek daug yra raudonarmiečių ir ten maniau galėsiu lengviau nors ir pusę metų slapstytis.

Užsukęs Panevėžin pas brolį, jo namie neradau. Brolis taip pat nuo čekistų buvo pabėgęs ir kažkur miškuose slapstėsi.

— Kelias buvo ir man į mišką.

Einant į mišką, reikalingas buvo ginklas. Pirmą revolverį pasiėmiau iš milicininko Panevėžyje.

— Besislapstydamas radau brolį ir dar septynis tokius vyrus, kaip ir mudu. Vieną pavakarę žiūriu, netoliese kažkas sujudėjo krūmuose. Jei krūmai juda, tai kas nors turi ir būti juose. Atsargiai sėlinu viskam pasirengęs. Nagi žiūriu, mano tikras brolis pasiruošęs mane taip pasitikti, kaip patį didįjį savo priešą. Sakau: "Ką tu čia, Mikai, veiki?" O jis šypteli:

— Tą patį, ką ir tu.

• • •

Iki karo pradžios mūsų būrelis, galima sakyti, tik žvalgėsi, bet kai suskambėjo pirmi karo aidai, iš pat ankstyviausio ryto pradėjom veikti. Telefono ir telegrafo laidus nutraukėm.

Vos tik tai padarėm, žiūrim, keliu važiuoja pirmas raudonarmiečių sunkvežimis. Sunkvežimį prisileidom tiek arti, kad galima būtų be klaidos iš revolverio pataikyti.

Pirmą kartą iššovėm salve. Šoferis susmuko ir sunkvežimis įvažiavo į griovį. Raudonarmiečiai, persigandę, išsibėgiojo. Politrukas mėgino dar priešintis, bet nespėjo. Sunkvežimyje radome du kulkosvaidžiu, daug šovinių ir keliolika šautuvų.

Vienas mūsiškių pabandė automobilį. Sako, galima bus važiuoti. Ir nuvažiavom. Važiavom priešų ieškoti. Vienoje vietoje, tarp Panevėžio ir Naujamiesčio, raudonarmiečiai buvo įsirengę bokšte stebyklą. Ją pirmiausia ir užpuolėm.

Tinkamoje vietoje sustojęs, pradėjom raudonarmiečius kulkosvaidžiais šutinti. Neilgai priešinęsi, mūsų kulkų pakirsti, ar iš baimės, iš bokšto vienas po kito iškrito aštuoni raudonarmiečiai.

Tuo pačiu laiku mus pradėjo šaudyti iš netoli buvusios sargybos busto. Šaudytis teko ilgiau, kol neišmušėm visų. Troboje buvo trys mongolai ir kaip laukiniai iki paskutiniųjų priešinosi. Vienas sunkiai sužeistas mongolas dar mėgino mano broliui į koją įkąsti. Pas mongolus radom granatų ir kitokių šaudmenų. Pasijutom galingi ir ryžomės leistis į didesnį žygį —link Panevėžio.

• • •

Artėjant prie miesto, pradėjom sutikti vis daugiau ir daugiau važiuojančių raudonarmiečių. Lupėm visus. Didelį sumišimą sukėlėm. Matėm, kaip sumišę raudonarmiečiai bėgo ir kaip juos politrukai šaudė.

Mes šaudėm, šaudė ir mus. Vieną mūsiškių sunkiai sužeidė, vairuojantį — lengviau. Automobilis sustojo.

Teko kraustytis. Vieta pasitaikė ne per geriausia. Mūsų būrelis persiskyrė pusiau.

• • •

Pirmadienio naktį apšaudėm daugelį raudonųjų dalinių. Paryčiu sugedo kulkosvaidis.

— O be kulkosvaidžio koks darbas,—šypsosi pasakotojas.—Reikia gauti kulkosvaidį. Vienoje vietoje skersai kelio padėjom rąstą ir laukiam, gal atveš kulkosvaidį.

Privažiavęs sustojo kažkoks dengtas sunkvežimis. Naktis tyli. Girdėti kaip keletas balsų rusiškai koliojasi. Matom išlipa šoferis ir kažkoks civilis žmogus. Šovėm. Kariškis susmuko, o civilis nubėgo už sunkvežimio. Kad tai ims į mus iš kulkosvaidžio šaudyti! Šaudom ir mes, bet į mus daugiau šaudo. Neliko kitos išeities kaip mesti granatą. Prisėlinęs mečiau vieną, numečiau ir kitą, metu trečią ir pajuntu, kad ranką dilgtelėjo. Čiupteriu. Šilta ir šlapia. Sužeistas.

Gerai, kad granatų pabūgę raudonarmiečiai išbėgijo, o šiaip būtų buvus sunki kova. Sunkvežimyje buvo kažkokios dėžės. Ilgai delsti negalėjom, nes girdėjosi dūzgiant kitus automobilius. Padegę motorą, viską palikom. Jau toli nuėję matėm, kaip smarkiai pleška visas sunkvežimis.

• • •

Tai tik mažas epizodėlis partizaninės veiklos asmenų, kokių visoje Lietuvoje veikė tūkstančiai."

Amerikos valstybės laivas niekuomet nenuskęs, jei mes turėsime ganėtinai karo laivų apsigynimui. Jūs galite prisidėti prie jų statybos pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius.

DABAR RAGAUK Old Quaker

Specialis Rezervas

PAGAMINTA IŠ THE-TOP-OF-THE-CROP!

ŠVELNESNIS, PUIKESNIS, NEGU KUOMET NORS!

Jūs surasite skonį, kurio nepraneša bile kuri kita degtinė! Dėlto, kad "OLD QUAKER yra pagamintas iš puikiausių grūdų, ką auga, žinomų kaip THE-TOP-OF-THE CROP!"

Liudija

Garsus Nepriklausomas Grūdų Ekspertas per 21 metus, Chicagos Prekyb. Tarybos narys

$1.08 PINT NO. 382 | $1.70 4-5 QUART NO. 369

Inimant Taksus Visose Krautuvėse Ir Jūsų Baruose

Malonumas laukia jus išmėginant OLD QUAKER Special Reserve!

GRYNA RUGINĖ DEGTINĖ—86 PROOF—ŠI DEGTINĖ 4 METŲ SENUMO—The Old Quaker Co., Lawrenceburg, Indiana

KOMUNISTAI ŠAUKIASI KAPITALISTINIŲ ŠALIŲ PAGALBOS

Kada naziai militariška jėga pradėjo smaugti tautą paskui tautą, tai komunistai šūkavo, kad kapitalistų diktuojama Anglija su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis visokiais būdais bando patraukti ir Sovietų Sąjungą į Europos konfliktą, kaip tų kapitalistinių šalių alijantę.

Šiandie, kada naziai atsuko savo militarišką jėgą į sovietus ir prisiartino netoli Maskvos, tai jie šaukias tų valstybių pagalbos, nuo kurių tolimos ir nieko bendro nenorėjo turėti, nes, mat, "kapitalistai norėjo pasinaudoti iš darbininkiškos komunistų valstybės, kaip karišku įrankiu apgynimui savo reikalų (kapitalo)."

Keista, kad sovietai taip neapkęsdami kapitalizmo ir kapitalistiškos valdžios, dabar ištiesę rankas šaukiasi, kad juos gelbėtų nuo vokiečių invazijos ir užkariavimo. Koks pasidarė veidmainiškumas sovietų valdžios ir jos ministerių tose šalyse?

Komunistai nustebino pasaulį savo determinacija nepasiduoti Hitleriui ir tokiu atsilaikymu prieš galingą nazių militarišką jėgą, kuriai nei viena šalis negalėjo taip ilgai atsispirti.

Amerika su Anglija užmiršo bolševikų veidmainiškumą ir nutarė ją gelbėti įvairiais militariškais būdais, kad tik sustabdyti nazius nuo pasaulio dominacijos. Reiškia, jie priėmė komunistus už savo aliantus tuo tikslu, kad suvienytomis militariškomis jėgomis atsispirti prieš nazius ir sutriuškinti jų militarišką jėgą ant visados, kad ir vėl demokratijos gyvuotų.

Iš paduotų žinių pasirodo, kad Anglijos ir Amerikos dirbti kariški orlaiviai —bombanešiai jau randasi sovietų-vokiečių fronte su Anglijos aviatoriais kariaujant drauge su sovietais. Jungt. Valstybių gazolinas ir kitokios kariškos įmonės jau pasiekė komunistus. Matot, vieną sykį į tų kapitalistiškų valstybių veidą purvu drabstė, o šiandien komunistai laižo jų batus, kada tikra bėda užtiko ir gręsia pavojus.

Jungt. Valstybių spauda ir tuo interesuojas ir spėlioja, ką dabar komunistai mano apie tokias šalis, kur kapitalizmas gyvuoja ir gelbsti tokią valstybę, kuri neapkenčia kapitalizmo? Jie spėja, kad po Europos karo arba laimėjus rusams šį karą, tai bus didelė permaina komunistiškoj Rusijoj, kad dabartinis komunistų nusistatymas prieš kapitalizmą bus žymiai permainytas ir komunizmas gali žūti amžinai.

Tai yra tik spėjimas, bet ir galima tikėtis didelių atmainų bolševikų sferose.

Būtų neprošalį ir lietuviškiems bolševikėliams permainyti savo taktiką išanksto ir taip daug nešūkauti dėl savo komunizmo, kuris jau dabar griūva, o naujas jau nebus atstatytas komunistiškoj formoj.

Lietuviai komunistai, dabar laikas ir jums atversti naują gyvenimo lapą ir prisidėti prie tų lietuviškų įstaigų, kurios dirba, kad Lietuvos kraštas vėl būtų laisvas ir nepriklausomas.

Sovietų-vokiečių karas gali būti gera lekcija visiems, kad žuvus demokratijai — užstos žmonijos vergija.

Saulės Brolis

Per Kauno radiją Lietuvos ūkininkai vis dar raginami didinti rugių sėjos plotą. Buvo skaitomos pavardės ūkininkų, kurie užsiaugino veislinę rugių bei kviečių sėklą.

Vilniaus ir Kauno burmistrai paskirti tarėjais prie tų miestų paskirtų vokiečių komisarų.

AMERIKOS LIETUVIU VEIKLA KOLONIJOSE

MARIANAPOLIO ŠVENTOVĖS REIKALU PAREIŠKIMAS

Marianapolio Kalvarijų įkūrimo darbai ir rūpesčiai pakirto jų sumanytojo ir įsteigėjo a. a. kungo Jono Navicko jėgas ir privedė prie staigios, netikėtos mirties.

Kalvarijos tad yra lyg a. a. kun. Navicko darbų vainikas ir amžinas paminklas, jo paties pastatytas prie savo kapo, kuris yra supiltas šalia XII Kalvarijų Stoties, vaizduojančios Jėzaus mirtį.

Nepaprastas Amerikos katalikų visuomenės pritarimas Kalvarijų steigimo minčiai ir jos duosnumas privertė a. a. kun. Joną Navicką plačiau užsimoti: sukurti Marianapolyje tikrąją Amerikos Lietuvių Katalikų Šventovę, kuri amžiams liudytų apie lietuvio gilų tikėjimą ir maldingumą.

Taigi velionies buvo sumanyta šalia Kalvarijų pastatyti Liurdo grotą, Šv. Juozapo ir Šv. Onos garbei altorius; dar daugiau a. a. kun. Navickas planavo ir svajojo apie Šiluvą ir kapinyną Marianapolyje.

Netikėta mirtis neleido jam savo sumanymų įvykdinti.

Po a. a. kun. Jono Navicko mirties perėmęs Amerikos Marijonų Provincijos valdymą, didžiai įvertindamas ir gerbdamas velionies sumanymus, pastačiau vienu iš svarbesniųjų mano uždaviniu užbaigti Marianapolio Šventovės darbus.

Šiuomi tad pareiškiu plačiajai Amerikos Katalikų Visuomenei, kad **Marianapolio Šventovės darbai bus ir toliau tęsiami sulig a. a. kun. Jono Navicko palikto ju planu.** Pirmoje vietoje bus baigiami likusieji Kalvarijų sutvarkymo ir pagražinimo darbai, ir netrukus bus pradėta Liurdo, Šv. Juozapo ir Šv. Onos altorių statyba.

Kreipiuosi tad į mūsų Prietelius, Rėmėjus ir Geradarius, prašydamas, kad teiktūsi ir toliau remti šį šventąjį darbą savo pritarimu ir aukomis.

Visais Marianapolio Šventovės reikalais prašau kreiptis į žemiau pasirašiusį adresu: **Marianapolis College, Thompson, Conn.**

Kun. K. Rėklaitis, MIC,
Amerikos Marijonų Provincijolas

P. S. Kurie buvo gavę iš a. a. kun. Jono Navicko vokelius aukoms siųsti su velionies adresu, gali tuos pačius vokelius ir dabar vartoti. Tačiau čekius prašoma išrašyti vardu: MARIAN FATHERS.

ATVAŽIAVO TĖVAS JUVENALIS LIAUBA PRANCIŠKONAS

Rugsėjo mėn. 15 d. Export Line laivu Exeter iš Lisabonos, Portugalijos į New Yorką atvažiavo Lietuvos pranciškonas tėvas Juvenalis Liauba, kuris šiemet Milane, Italijoje, baigė teologijos mokslus. T. Juvenalis, prieš išvažiuodamas į Ameriką, buvo Romoje ir turėjo audienciją pas Šv. Tėvą Pijų XII.

New Yorko uoste T. Juvenalį Liaubą sutiko kun. B. Gauronskas ir kun. J. Bogušas, su kuriais T. Juvenalis nuvažiavo į Waterbury, kur kitas, nesenai iš Lietuvos atvažiavęs pranciškonas t. Justinas Vaškys, pasekmingai veda noveną į Šv. Pranciškų.

Abu pranciškonai, kurį laiką pabuvę pas svetingąjį Waterburio lietuvių parapijos kleboną J. Valantiejų, važiuos į Pittsburgh, Pa., kur lietuvių parapijoje, Ascension Church, 1529 Metropolitan St., yra naujai įkurtas Lietuvos Pranciškonų vienuolynas.

PITTSBURGH, PA.

Šv. Pranciškaus Rėmėjų Darbuotė

Š. m. rugsėjo mėn. Šv. Pranciškaus Rėmėjų Pittsburgho skyrius susirinko, prisirengimui prie didžiojo dešimtojo seimo. Prie progos, nutarė turėti nepaprastą piknikėlį — "Corn Roast" rugsėjo mėn. 28 d. Šv. Pranciškaus parke, 2-rą valandą po pietų. Prie "Corn" bus ir įvairių kitų skanėsių, kaip tai: kugelio, dešrelių, kopūstų, kavos, arbatos, pieno sausainių ir tt. Įžangos nebus, reiškia įėjimas veltui.

Šis nepaprastas bankietas yra rengiamas tam, kad šeimininkes palengvinti, kad joms nereikėtų tą dieną sukti galvas, ką virti, kad alkaną šeimą pasotinus. Atvažiuokite su visa šeima į Sesučių parką ir ten rasite skanius pietus bei vakarienę paruoštą. Pasigrožėsite gamta, pasilinksminsite pavilijone ir pavalgysite naujoje kafeterijoje. Nuoširdžiai užprašome visus.

Valdyba

Lietuvoje paskelbtos kainos už naudojimąsi mašinomis, kurias ūkininkai gali pasiskolinti iš sandėlių ar pasamdyti atlikti žemės ūkio darbus.

"ŠVENTOJI VALANDA"

MALDOS IR GIESMES

Sutaisė KUN. J. K. MILIAUSKAS

Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis tain kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru.

Kaina 15 Centų,
Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų

Reikalaukite:
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Pittsburgh, Pa., Švento Pranciškaus Akademijos auklėtinės prie darbo. Šioje mokykloje lietuvaitės išeina reikalingus pasaulinius mokslus ir mokomos mylėti Dievą ir savo tautą.

ATSIŠAUKIMAS Į KATALIKIŠKAS ORGANIZACIJAS IR Į ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJUS

Prakilnieji mūsų Geradariai:

Laimė mums, kad Vienuolijos svarbesniųjų reikalų ir klausimų metu galime kreiptis į Jus patarimų ir pagalbos. Š. m. spalių mėn. penktą dieną įvyks didžiulis Vienuolijos Rėmėjų seimas ir, kaip kiekvieną metą, taip ir šiemet tikimės ir Jūsų didelės paramos ne vien auka, bet ir delegatų skaičiumi.

Begalo svarbus Jūsų asmeninis buvimas, ne vien mums, bet ir visai lietuvių katalikiškai visuomenei, nes be Jūsų patarimų ir medžiaginės paramos vargiai galėtumėm tęsti toliau tą nuopelningą ir kultūrinį darbą, kurį dabar taip sekmingai dirbame. Todėl, nuoširdžiausia prašome Jūsų garbingo skyriaus atsiųsti keletą delegatų, kurie Jūsų visų vardu pagelbėtų mums išrišti kai kuriuos labai svarbius klausimus.

Jūsų dėka daug buvo nuveikta praeityje ir, aišku, su Jūsų dideliu pasiaukojimu ir iniciatyva daug daugiau nuveiksime. Didelis yra mūsų pasitikėjimas Jumyse.

Todėl, t i k i m ė s, kad mūsų viltys nebus apviltos, bet susilauksime didelio delegatų skaičiaus ir gražaus seimo darbo vaisiaus, už kurį Viešpats gausiai Jus apdovanos dvasiniai bei medžiaginiai.

Sekanti programa bus įvykdyta seimo metu: 10:30 val. iškilmingos šv. Mišios vienuolyno koplytėlėje intencija visų rėmėjų bei geradarių; 12 val. pietūs; 1 val. mandatų priėmimas; 2 val.—seimo iškilmingas atidarymas.

Sekančios yra Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų privilegijos:

1. Šv. Mišios ir Šv. Komunija už gyvus ir mirusius Rėmėjus kiekvieną mėnesį.
2. Rėmėjų atsiminimas kiekvieną dieną.
3. Trylika antradienių novena į Šv. Antaną kartą metuose.
4. Paaukojimas Šv. Komunijos paskirtomis dienomis.

Amžiniems Nariams: prie viršminėtų maldų Seserys paaukoja:

1. Šv. Mišias Uždūšinėje.
2. Šv. Mišias ir Šv. Komuniją Seserų metinių rekolekcijų metu.

Jeigu dėl kai kurių svarbių priežasčių, skyrius negalėtų atsiųsti delegatų, tai labai prašome atsiųsti auką, pagal draugijos išgales. Būsime dėkingos už kiekvieną paaukotą centelį.

Dangus te nušviečia Jūsų gražius darbus ir jų garsai tenuaidi pas Viešpatį.

Jums begalo dėkingos Kristuje,

Šv. Pranciškaus Seserys
Motina M. Dovyda,
Vienuolijos Vyresnioji.

1941 m. rugsėjo mėn. 15 d.

HARTFORD, CONN.

Mirė Jurgis Bakas

Rugpiūčio 22 d. mirė Jurgis Bakas, 48 metų amžiaus, Šv. Pranciškaus ligoninėje. Mirė po sunkios dviejų savaičių ligos. Paliko dideliame nuliūdime Teresę Bakienę (Buivydžiūtę). Palaidotas rugpiūčio 25-tą iš Šv. Trejybės bažnyčios su iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnašavo prelatas kun. J. Ambotas, asistavo kun. Karlonas, iš New Britain, Conn., ir tos parapijos vikaras kun. G. Vilčiauskas. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, nes Jurgis buvo visų geras ir malonus draugas. Palaidotas Šv. Benedikto kapuose.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje!

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie mano nuliūdimo valandoje mane užjautė.

Dėkoju prelatui J. Ambotui, kun. Karlonui iš New Britain, Conn. ir kun. G. Vilčiauskui už atnašavimą šv. Mišių.

Dėkoju Moterų Sąjungos 17 kp. už šv. Mišių auką; pp. Giedraičiams už gėles, patarnavimą laike ligos ir mirties; p. Onai Vailonienei už giedojimą laike šv. Mišių; vargoninkui p. Balsiui; laidotuvių direktoriui p. Vaškelevičiui už malonų patarnavimą; pp. O. Andriliūnienei, M. Karandienei, M. Barolienei; dėkoju giminėms ir visiems draugams, draugėms už gėles ir už dvasinius bukietus; visiems ir visoms, kurie dalyvavo laidotuvėse ir prisidėjo kokiu nors būdu.

Dar kartą tariu nuoširdžiai ačiū. *Teresė Bakienė*

WESTVILLE, ILLINOIS

Sekmingas Piknikas

Paskutinė vasaros šventė—tai Labor Day; rodos, kad tą dieną iš visų miestų miestelių suplaukia svečiai ir mūsų ramus miestelis palieka margas ir gyvas, it koks karnivalas.

Baigiantis vasarai, paskutinė pramoga, tai piknikas, kapinių naudai, kuris buvo rugpiūčio 31 d. Šio pikniko instigatorius, tai mūsų pasišventęs darbuotojas ir kapinių užvaizda Juozas Samakas. Tuoj po pietų gojelį šalia kapinių užplūdo svečiai ir parapijonai; mat, visi anksti suvažiavo paragauti "barbecued" avienos.

Parap. varg. J. Karpiūtė suorganizavo Čikagą, Detroitą, Pennsylvaniją ir Westvillę ir tuoj pasigirdo lietuviškos dainelės, kurių aidas skambėjo toli po plačią girelę.

Negalima užmiršti mūsų vietinio graboriaus Jono Urbos ir jo žmonos, kurie aukavo laimėjimui didelį nupenėtą paršą, kurį laimėjo Antanas Čikota.

Pikniko pelnas $150.00.

Didžiausia padėka priklauso J. Samakui, A. Vainauskui, M. Bendikui, A. Miklovui, A. Novikui, Wm. Šlikui, O. Vainauskienei, O. Baleikienei, O. Rauktienei ir O. Auškalnienei ir visiems darbininkams, kurie tik prisidėjo.

• • •

Jonas ir Margarieta Urbai. Westvillės lietuviai katalikai didžiuojasi turėdami savo tarpe lietuvį graborių ir jo žmoną, kurie per tiek metų nuoširdžiai darbuojasi savo tautiečių tarpe. P. Urbams į pagalbą prisidėjo jų sūnus Cyril. P. Urbai turi vieną iš gražiausių ir moderniškiausių funeral parlors šioje apielinkėje, taip kad iš kitur atvažiavę graboriai gėrisi. Lietuviams yra tai džiūgu.

• • •

Juozas Samakas atlikęs didelį darbą, būtent, kapinių pikniką, išvažiuoja atostogų į Maine valstiją, prie giminių. Sekmingos kelionės mūsų nenuilstamam darbuotojui.

• • •

Altorių Draugija

Šią vasarą p. Valerija Sungailienė suorganizavo altorių puošimo draugiją. Prisirašė 20 narių ir visos gražiai darbuojasi. Šiomis dienomis prasidėjo zakristijos valymas.

• • •

Bagamila Urbonienė aukavo $100.00 parapijai dėl anglies ir $25.00 dėl zakristijų popieravimo. Visa parapija jai už tai dėkinga.

• • •

Parapijos Vakarienė

Spalių 12 d., sekmadienį, įvyks parapijos metinė vakarienė. Komisija darbuojasi, kad būtų viena iš puikiausių. Tad ruoškimės visi iš kalno. *"Justa"*

NEW HAVEN, CONN.

Linksmas Kortavimo Vakaras

Palydėjus gražiąją vasarėlę ir jos visus malonumus, kaip tai išvažiavimus, piknikus, maudynes ir pasikaitinimus saulutėje, reikia pradėti ruoštis prie rudeninio sezono veiklos.

Moterų Sąjungos 33-čia kuopa pradeda rudeninį sezoną ruošdama linksmą kortavimo vakarą, kuris įvyks sekmadienį, rugsėjo 28 d., š. m. Prasidės 4:00 val. po pietų, įžanga 25 centai asmeniui. Sąjungietės ruošiasi visus, kurie atsilankys, maloniai pavaišinti skanumynais, taipgi bus suteiktos dovanos prie kiekvieno stalo, kurie išloš. Šis vakarėlis yra rengiamas naudingam tikslui, tai būtų labai malonu, kad visuomenė paremtų savo atsilankymu, taipgi smagiai laiką praleistų.

40 Val. Adoracijos

Spalių 5 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje prasidės 40 valandų Adoracijos Šv. Sakramento. Parapijos choras rūpestingai ruošiasi su naujomis giesmėmis. Klebonas kun. E. Gradeckas taipgi deda pastangas sukviesti svečių kunigų, kad visi be sunkumų galėtų atlikti išpažintį ir susivienyti su savo Sutvėrėju.

Parapijos Bazaras

Spalių 22 d. prasidės parapijos bazaras ir tęsis 23, 25, 29, 30 ir lapkričio 1 dd. Jau klebonas cina po namus lankydamas parapijiečius ir palikdamas laimėjimui knygeles, taipgi kviesdamas visus prisidėti prie bazaro darbų ir visokiais būdais, kaip tik kuriam patogu. *M.*

YOUNGSTOWN, OHIO

Misijos

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 28, 7:30 val. vakare, prasidės Šv. Pranciškaus parapijoj šv. Misijos. Misijas ves gerb. kun. Jonas Jančius, MIC, religijos skyriaus vedėjas Tėvų Marijonų Kolegijoj, Thompson, Conn. Misijos užims visą savaitę, baigsis spalių 5 d.

Misijos bus prigimtoje lietuvių kalboje. Švelniai paraginkite savo kaimyną ir pažįstamus. Atsiveskite savo sūnus ir dukteris su savim, kad visiems pasimeldus daugiau malonių įsigytumėte. Bus geras pavyzdys kadangi bus proga vaikams pamatyti, kaip nuoširdžiai tėvai meldžiasi. Vaikai pasimokys iš gyvo pavyzdžio—pamaldumo ir apsiėjimo bažnyčioje. Ta proga suglaus juos arčiau ir suvienys visų širdis.

Kviečia jus misijonierius, kuris darbuosis jūsų tarpe. Visi į misijas! *K. K. P.*

PHILADELPHIA, PA.

Simonas Mažeika Minėjo Amžiaus Sukaktį

Rugsėjo 13-tą sautietis Simonas Mažeika minėjo savo 55 metų amžiaus sukaktį, o jo sūnus, kun. Saliamonas Mažeika iš Tamaqua, Pa., šia proga malonėjo atsiųsti gražų linkėjimą—įkalbėtą į rekordinę plokštelę, kad jo gimdytojai, kiekvieną proga, gramafono pagalba, galėtų girdėti jo gyvąją kalbą. Nebėr ką ir sakyti—puikus sumanymas. Gi viengentis Simonas Mažeika, kaip ir jo gerbtinoji žmona, Agota Mažeikienė, kiek man yra žinoma, yra L. R. K S. A. 10 kuopos nariai.

Iš Nelietuvių Spaudos

Vietiniame karpatorusų naujienrašty "Pravda", rugsėjo 19 laidoje patilpo mūsų viengentės Sofijos Sakalienės (kartu su vyru) atvaizdas ir pranešimas apie jos 25 metų plunksnos darbuotės sukaktį.

O vietinio Internacijonalio Instituto biuletenio *"The Internationality News"* rugsėjo mėnesio laida paskirta lietuvių tautos reikalams. Tą gan puikią ir gražią laidą su keletos "leidžių" talka suredagavo viengentė Ona Pranckūnaitė-Čeledinienė, adv. Kazimiero Čeledino žmona.

Moterų Piknikas

Kaip teko sužinoti, tai Moterų Sąjungos kuopa gyvuojanti southsaidės kazimieriečių tarpe, sekmadienį, rugsėjo 14, buvo suruošus pikniką W. Philadelphijoje, pas viengentę Ona Freitikienę. *S. P.*

IR LIETUVOS ŽYDAI SIBIRE

Žydų telegramų agentūra ITA iš Londono rugsėjo 19 dienos data praneša:

"Daug tūkstančių Lietuvos žydų, kurie prieš nacių invaziją rusų buvo evakuoti, tapo apgyvendinti farmose Rytų Sibire ir rusų Mongolijoje." LGKSB

Akcinė bendrovė "Maistas" skelbia, kad supirkinės mėsai arklius, netinkamus darbui ir dar galinčius pakelti kelionę į Kauną. Arkliai bus supirkinėjami tuose pačiuose punktuose, kaip ir galvijai.

Remk savo vyriausybę šioje nacionalės rimties valandoje. Statyk apsaugos sieną perkant Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius.

NEBŪK ŽILAS

Stebėkliugos gyduolės, kurios pa naikina žilimą, plaukų slinkimą ir plaikanas. Šias gyduoles privalėtų turėt kiekvienas, kuriam žyla, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atitaiso žilus plaukus keki buvo, bet nėra dažai. Nėra nieko už jas geresnio iki šiol išrasta. Speciaiiai supažindinimui pasiūlome didelį $2.00 pakelį už $1.00. Užsisakyk šiandien ir sutaupyk dolerį. Jeigu nebūsite pilnai patenkintas, juma pinigai bus sugrąžinti. Reikalaujame agentų.

VALORTONE HERB CO., Dept. G,
P. O. Box 308, Clinton, Ind.

GERMANY PROCLAIMS OCCUPIED BALTIC STATES "OSTLAND"

The following is the translated text of the German proclamation to the Lithuanian people.

Similar ones have probably been addressed also to Latvians and Estonians

July 28, 1941.

"Lithuanians! By a decree of July 17, 1941 the Fuehrer of the Great German Reich, Adolf Hitler, has appointed me Reichskommissar for the East (Ostland). The former independent state of Lithuania is also included in this territory. In a decree of the same date the Fuehrer has appointed Dr. Adrian von Renteln Generalkommissar for the former independent of Lithuania. Generalkommissar Dr. von Renteln is responsible to me in my capacity as the representative of the Government of the Reich for the Reichskommissariat Ostland for the execution in Lithuania of all decrees and regulations of the Government of the Reich and of those issued by me. His own decrees and regulations within this territory are likewise to be observed in every instance. I now request the population of the territories south of the Duena, up to and including the boundaries of the former independent state of Lithuania, to place themselves at my disposal with all their force and determination in the accomplishment of the task which has been assigned to me: to re-establish order and work in these territories. Bolshevism threatens all Europe. It was on the march to attack Germany; it has also inflicted the most horrible wounds on you. If this enemy of the world had remained in your midst a few years more, nothing would have remained of your property and your people. The leader of the Bolshevists would have sent you to Siberia, plundered and murdered you. The armed forces of the German people have routed the Bolshevik world enemy at the cost of their own blood. Everyone will accordingly understand that the German people has now assumed the duty and the right so to organize conditions that a similar danger can never again threaten the traditions of the peoples of Europe, yes, their whole existence. Those who had promised you so much freedom in the past 20 years believed that they had to base their policies on the state of relations between the Soviet Union and the German Reich. But the moment the German Reich in its own interests renounced certain spheres of influence this attitude, which was so fateful for you, revealed itself in its true form. The Soviet Union was able to overrun you without opposition. Notwithstanding all the injuries which Germanism has suffered and all the attacks which have been made on the National Socialist German Reich, the Government of the Reich will strive in the interests of your welfare to assure you of work, bread, and progressive development. The German Administration, however, must demand that its orders be followed unconditionally since they serve only this one goal: the security of the country and the security of your life. The German Administration will enlist the cooperation of your representatives in the districts and the cities. When necessary, it will receive delegates enjoying the confidence of your people through whom your wishes may be placed before the Reichskommissar, the Generalkommissar, and the District Kommissar, and it will allow you to form defense organizations for the security of your whole work and your life. I expect the entire population to obey my orders in order to heal the severe wounds which the Bolshevik world enemy has inflicted on you. Only then will culture and welfare again arise in the future, only then will you all be able to live in peace. The German Reich gives you this possibility. It now rests with you to make use of it."

Signed: LOHSE

From the above proclamation it eminates that Germany continues to violate International treaties, obligations and pacts—this time with the Baltic States, which are now fully subject to a German Reichskommissar. The Kommissar expects that the entire population of the Baltic States shall *"obey his orders"*...

The Baltic Nations shall struggle also against the German occupation as they did against the Soviet.

ANNA KASKAS TO SING WITH CHICAGO OPERA

Chicagoans who heretofore had to be content with an occasional concert appearance of Anna Kaskas will have an opportunity to see and hear the blonde New England Lithuanian with the Chicago Opera Company this fall.

Fortuna Gallo, new manager of the Chicago Opera anounced that Miss Kaskas has been engaged to appear in several opera performances during the forthcoming season. According to Gallo, Miss Kaskas will make her debut in the Chicago premier of "The Daughter of the Regiment" in which Lily Pons will sing the principal role. Miss Kaskas will most likely appear also in "Cavaleria Rusticana" and "Trovatore".

Chicago Opera Company will begin its five week long season on November 8. *J.*

NAUJA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS

Parašė Marianapolio Kolegijos Profesorius

Kunigas Daktaras Jonas Starkus

Ši gramtika tinka netik aukštųjų mokyklų—kolegijų ir high school—aukštiniams, bet ir pradžios mokyklų aukštesnių skyrių mokiniams.

Gramatika gražiai išleista, apdaryta kietais stipriais viršeliais.

Kaina $1.00; paštu siunčiant $1.10.

Reikalaukite

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

RE-ERECTION OF LATVIA, LITHUANIA AND ESTONIA

(A letter to the Editor of the Times-Herald)

The Times-Herald, after giving an account of the German-Soviet war in the editorial of August 7, 1941, entitled "The Battle of Russia", in which are considered the possible prospective issues of this struggle between "two despotisms", suddenly jumps to the conclusion that the re-erection of Latvia, Lithuania and Estonia cannot be pictured and even doubts the future of Poland.

But what of Denmark, Norway, Holland, Belgium, Luxembourg, Greece and other smaller European countries? If they deserve freedom, why the Baltic States don't? The Baltic peoples—the Latvians, Lithuanians and Estonians—have inhabited the shores of the Baltic Sea for thousands of years and are the pioneers of that European area. They are neither Germanic nor Slavic but are a homogenous race of its own. The Estonians being akin to the Finns, the Latvians to the Lithuanians. The Lithuanian language is the nearest of all Indo-European languages to the ancient Sanscrit. The Baltic nations have their own folklore, culture, arts and crafts; they are God fearing, diligent and family-loving peoples. Most important item—they are a "paying proposition": they had organized their economic life on such a prosperous level that their standard of living was as high as that of Sweeden. They believe in private property, but at the same time they do not despise economic cooperatives. In general, they based their economics on the golden "middle path."

The Batlic peoples hate Communism and Naziism. They have no aristocracy, but they have produced their own intelligentsia, scientists, authors, artists, engineers, agronomists and businessmen. They had theatre and opera houses, libraries and newspapers. They lived like all other cultural peoples. More important—by 1939 they had no deficit in their budget and a favorable trade balance. Just before the outbreak of the present war Latvia redeemed her 6% bonds in the United States. Unemployment did not exist there.

The Baltic States cannot be blamed for this war. If Soviet Russia had not broken all her promises and treaties and stabbed Poland in the back, assaulted Finland and brutally invaded the Baltic States, all these countries would now have been first line allies of Soviet Russia in her war with Germany, although they refuse to become communists, for which no one can blame them. In the first World War the Czar or Russia granted the Poles and Latvians the right to organize their own armies, which fought valiantly against the Germans. In the World War I Latvia lost more than 35,000 men. There were also Latvian military formations in France and a brigade in the Far East.

After the World War I was over and Russia had become bolshevistic, the Baltic peoples proclaimed their independence, basing their claims on the principle of self-determination of nations as proclaimed by President Wilson. All the world has recognized the Baltic States.

Before the present war complete understanding existed between the Baltic nations. A Baltic Entnte had been formed in 1934 and they were well on the road to a Baltic Union. Even Poland and Lithuania had reestablished diplomatic relations. The Baltic States never have been opposed to closer cooperation with their other neighbors, but only on the basis of full equality. The Baltic States signed the League of Nations' conventions for the protection of national minorities, granting them cultural autonomy and full equality.

Isn't it clear that after this war international justice and democracy not only should be reestablished, but also guaranteed in Europe? The Baltic Sea, like all other seas, must be free again, and it is only natural that the inhabitants of the shores of this sea should be the guardians of its freedom! Lincoln could not visualize America as being half slave and half free; how can we visualize the New Europe as being such! The Baltic States have never opposed a Federation of Europe and were the most ardent supporters of the plan of the late Aristide Briand for a European union. The Baltic States signed all posssible conventions paving the way to such a union, but the great powers hesitated. The Baltic peoples only wish to have their own place in the sun, to worship God in their own fashion, to enjoy the fruits of their toil, to have their own self-government and to be independent and sovereign countries. Under such conditions they would gladly cooperate with all other free States in order to create a better life in Europe. *LIB*

SPORTS

NINE LITH STARS SEE ACTION IN EASTERN GAME

New York.—Nine Lithuanians saw action in the Eastern All-Stars—New York Giants football game at Polo Grounds the night of September 3. Seven were with the Collegians, two with the Giants.

Dobrus of Carnegie Tech, Len Eshmont of Fordham, Joe Osmanski of Holy Cross, John Kuzman of Fordham, Charles Drulis of Temple, Chet Gladchuk of Boston College, and Walter Dobzinski also of Boston C., were members of the All-Stars squad, while John Mellus and Ed Danowski played with the pros.

Eshmont Shines

The contest which ended with the score of 23 to 3 in favor of Giants, was a one sided affair and the Collegians never were in the ball game.

Len Eshmont made the best play for the Stars when he caught a pass from O'Rourke and ran fifty yards. Eshmont also played in the All-Stars-Bears tilt in Chicago August 28.

Chet Gladchuk had trouble with passing and gave a disappointing account of himself. On several occasions he passed the ball so widely that there was no chance for the receiving back to get near it. *J.*

SPORTS ACTIVITY BEING RESUMED IN LITHUANIA

Bern. — Lithuanian athletic leaders are attempting to resume the sports activity which was sadly neglected under the Red regime in Lithuania.

Antanas Keturakis was named temporary director of the Kūno Kultūros Rūmai. He in turn appointed regional athletic directors Aleksandras Kuliava, Juozas Klimas and Pranas Butkus will supervise sports in the district of Vilnius; Vilius Variakojis and Antanas Paleckis in Šiauliai; Šepaitis in Panevėžys; Leonas Puskunigis, Viktoras Senkus and Petras Kijauskas in Marijampolė; Šarūnas in Vilkaviškis; Gasparas Liberis in Telšiai; Stasys Vitkauskas in Ukmergė; Albinas Biliūdžius and Zigmas Varanka in Alytus; and Leonida Matusevičienė in Trakai.

(Leonas Puskunigis of Marijampolė district will be remembered here from his visit with a group of Lithuanian athletes in 1937). *J.*

MASSACRE AT PRAVENIŠKIAI CONCENTRATION CAMP

In the vicinity of Kaunas there was a concentration camp, Praveniškiai, in which about 500 peasants were confined because they had not delivered the imposed requisitions to the Soviets. On June 26 several tanks loaded with GPU men arrived at the camp. The leader of this executionist unit declared that all the prisoners were German sympathizers and bolshevik enemies and as such they must die. The machine guns immediately opened fire on the defenseless interns. Some of them tried to run away, but were mowed down by the gun-fire. Even the prison guards of the camp were not spared. GPU men then entered the administration building, dragged out all the interns and lined them up aginst the fence with their hands up. Among the interns were several women, one of them pregnant, and another with two young daugters. No mercy was shown even to them. After the first salvo, all fell to the ground: the dead, the injured and the survivors who pretended to be dead, but the executioners, not satisfied with such results, threw hand grenades into the heaps of the dead and wounded. Then several Red agents with bayonets checked the mass of carnage. Any unfortunates who showed signs of life received additional bullets or were bayoneted.

Out of 500 interns in this camp only about 60 were able to save themselves, although some of them died later of injuries. The Lithuanian newspaper "Ūkininkų Patarėjas" (The Farmers' Adviser) has published five pictures of the scenes of the horrible episode.

SOVIET DEPORTATIONS OF LITHUANIAN PATRIOTS

During the dark days from June 14 to June 18 alone, at least 30,000 of Lithuania's intelligentsia, farmers and workers were arrested and deported to the interior of Soviet Russia. This number does not include those deported prior to June 14, 1941.

Among the deported notables are: Rev. Juozas Vailokaitis, well known economist; Dr. K. Jokantas and Prof. Tonkūnas, both former ministers of Education; General Sutkus, former minister of Finance; Prof Dovydaitis, former premier and signatory of Lithuania's Declaration of Independence; J. Masiliūnas, former minister of Communications with family; Prof. V. Vilkaitis, former Rector of the Dotnuva Academy of Agriculture; General Nagius, head of the War Museum in Kaunas; Dr. A. Trimakas, former Consul and Commissioner a. i. for the Vilnius District with family; J. Štaupas, Secretary General of the Lithuanian Catholic Students Youth Federation with family; J. Valatka, President of the Lithuanian Catholic Men's Association; K Ruginis, President of the Lithuanian Catholic Teachers' Association.

Among the deported are also two families known to the Washington society: Mr. Valdemaras Čarneckis, former Lithuanian Charge d'Affaires in Washington with his American born wife and 6 children, and Mr. K. Bizauskas, former Lithuanian Minister to the United States with his wife and two daughters.

According to the most recent information received, 16,000 Lithuanians have been deported to the Russian Province of Altai, and distributed to the following Railway Stations: 1225 to Lokot, 2625 to Kolunda, 9841 to Eis, 2065 to Barnaul and 175 to Zacainov. In addition to that, 1015 were sent to the various Siberian Railway Stations, 5075 to Starabielsk Railway Station (Ukraine) and 2345 to the Medviezia Gora (Karelia) concentration camp. These unfortunates are desperately in need of immediate help from the civilized world.

No wonder that Prof. Eino Raila made the following remark: "Even a Communist occupation of a few months would annihilate the educated class here (in Finland) just as the Communists massacred and exiled the educated classes in the Baltic States". (Times-Herald, July 31, 1941).

As the answer to deportation and pogroms and all that Lithuanians have suffered during one year of Soviet occupation there came the spontaneous revolt of the Lithuanian population of June 23.

—Pirk Apsaugos Bonus ir Ženklelius—

AMERIKOS KATALIKAI SKAITLINĖSE

Naujai išleistoji oficiali "The Catholic Directory" knyga praneša, kad 1941 metais Jungtinėse Amerikos Valstybėse, skaitant Alaską ir Havajų salas, katalikų yra 22,293,101 (889,965 daugiau nei 1940 metais). Daugiausia padidėjo Bostono arkivyskupija — joje katalikų skaičius paaugo 456,023. Visose arkivyskupijose ir vyskupijose padaugėje katalikų. Skaičiumi pirmoje vietoje yra Chicagos arkivyskupija, antroje — Bostono, trečioje—New Yorko (1,004,173 katalikai).

Didžiausia vyskupija—Brooklyno (962,063 katalikai). Arkivyskupų valstybėje yra 21, vyskupų—122. Kunigų 35,839, kurių 12,430 vienuolių. Gausingiausi vienuoliai—jėzuitai; jų 2,697; mažiausia yra Labdarybės Tėvų—2. Seselių vienuolių—152,359, neskaitant naujokių ir kandidačių. Brolių vienuolių yra 7,762, Kariuomenės kapelionų yra 269.

Knygą išleidžiant, kariuomenėje katalikų karių buvo 238,000, bet jų skaičius šiuo metu jau didesnis.

Parapijų šių metų pradžioje buvo 13,224, misijų—5,897. Katalikų bažnyčių—19,121 (388 daugiau nei 1940 metais). Seminarijų yra 17,507. Universitetų ir kolegijų vyrams 143; kolegijų ir akademijų moterims—682. Vidurinių mokyklų (high schools)—1,442. Universitetuose, kolegijose, vidurinėse mokyklose ir akademijose moksleivių—493,754.

Pradžios mokyklų yra 7,660, kurias lanko 2,017,094 mokiniai (91,798 mokiniais mažiau nei 1940 metais). *K. V. M.*

Kauno miesto ir apskrities komisaras išleido įsakymą, pagal kurį visas bolševikų nusavintas turtas, o taip pat žydų turtas turėjo būti registruotas iki rugsėjo 8 d.

Mes patys turime ginkluotis prieš piktas ir destruktyves jėgas. Jūs galite padėti reguliariai pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius.

JAUČIATĖS BLOGAI?

Tikrai Palengvinsite Sau—Šiuo Moderniškn, Švelniu Būdu

Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu—žarnos neveiklios—skauda galvą, nėra energijos, palengvinkite sau šiuo moderniškn būdu—kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga vidurius liuosojanti kramtoma gumo pagelbės švelniai, bet tikrai, išvalyti vidurius. Milionai žmonių naudojasi FEEN-A-MINT. Pakramtykit FEEN-A-MINT einant gulti—sekantį rytą tikrai jausite palengvinimą ir vėl jausitės puikiai. Visai šeimai pakelis kainuoja tik

10¢

BELGIANS MUST GIVE UP ARMS

Stockholm (FFF) .— Secret anti-Nazi Maffias have been organized in Belgium to wreak revenge on Belgian tools of the Nazis, it is revealed in the controlled press, which published warnings addressed to the members of these secret societies

The societies have compiled lists of marked men, and the terrorist tactics of the Quislingist Belgians in Liege has become so great that the German Governor ordered the immediate surrender of all arms by the population and instituted house to house searches.

CZECHS SAVE GUN PLANS

London (FFF).—The British press reports that Czechoslovak mechanics in Britain have increased the efficiency of the Bren gun by 30 percent on the basis of blue prints rescued from Breno before the Germans occupied the city.

The British army considers the improved Bren gun its best weapon.

NAŽIAI PALIEKA SOVCHOZUS IR KOLCHOZUS

Zeurichо laikraštis "Reue Zuercher Zeitung" praneša, kad vokiečiai užimtuose sovietų Rusijos kraštuose kol kas palieka tiek sovchozus, tiek kolchozus. Tiktai jų priešakyje pastatomi vokiečių administratoriai, kurie esą atsakingi už tolesnį darbą šiose žemės ūkio įmonėse. Esą paskelbta, kad artimiausiu laiku nebūsią atskiriems žmonėms dalinamos nei žemės, nei gyvuliai. Tačiau visa tai esą tiktai laikina. Betgi dar nežinoma, kokia žemės ir kitokių turtų valdymo forma bus įvesta. Šiuo tarpu vokiečiams daugiausia rūpis derliaus suėmimas.

SUPRASKITE APIE VYNĄ!

Jūs parodote savo supratimą pirkdami GREYSTONE—populiariškiausią vyną parduodamą Pennsylvanijoje. GREYSTONE neturi rivalų dėl savo gerumo ir skonio.

GREYSTONE California

PORT, SHERRY, WHITE TOKAY, MUSCATEL

$1.79 95¢ 50¢

½ Gallon Bottle

Alcohol 20% by vol.

SAUTERNES $1.39 ½ Gal.

ZINFANDEL $1.09 Gallon

CLARET . . . 44c Bottle

GREYSTONE California QUALITY WINES

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 4 APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Bertainininis 4-tos Penna apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 28, 1941, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, Plymouth.

Pradžia 2 P. M.

Apskrities valdyba išduos išvažiavimų raportus ir apyskaitas. Bus naujų sumanymų ir planų kas link ateities veikimo. Taip pat svarbu bus pasitart auksinio aruodo vajaus reikalais, kad mūsų apskritis galėtų įvykdint nuskirtą kvotą ir laimėti dovaną.

Visų kuopų, priklausančių prie apskrities, atstovai dalyvaukite susirinkime.

Pr. Jurevičius, pirmin.
P. V. Zdanavičius, sekr.

PAMINĖJO MR. IR MRS. KUBERTAVIČIŲ SUKAKTĮ

Pereitą sekmadienį Charles Inn užeigoje, Pocono kalnuose, dėl Petro J. ir Marijonos Kubertavičių, gyv. Mahanoy City, Pa., surengta linksma party paminėjimui jų 40 metų vedybinio gyvenimo sukakties.

Juodu susituokė rugsėjo 21, 1901 m. Šv. Juozapo bažnyčioje, Mahanoy City, Pa.

Tą paminėjimą surengė pp. Kubertavičių vaikai ir kiti artimieji. Ta proga įteikta labai puiki dovana, kuri pasilieks amžina atmintimi.

Surengime ir paminėjime dalyvavo Kubertavičių sūnus Edvardas su žmona Elizabeth; duktė Rita; duktė Elena Karašauskienė su vyru Petru — L. R. K. S. A. Vice Prezidentu— ir jų vaikai Ričardas ir Joana; anūkai Jackie Kubertavičius ir Marienne Kubertavičiūtė.

Petras ir Marijona Kubertavičiai yra seni LRKSA nariai. P. Kubertavičius įsirašė balandžio 30, 1914 m. Jis yra buvęs 31 kuopos ir 1-mos Penna apskrities valdybose ir daug pasidarbavęs savo kuopai ir apskričiai. Marijona Kubertavičienė įsirašė 1905 metais, taigi prie Susiv. priklauso 36-ti metai.

Petrui ir Marijonai Kubertavičiams linkime geros sveikatos, ilgo amžiaus ir kloties!

PLYMOUTH

40 VALANDŲ ATLAIDAI ŠVENTO KAZIMIERO PARAPIJOJE

Rugsėjo 28-29-30 įvyks 40 val. atlaidai, kuriuos ves misijonierius pasionistas Tėvas Geraldas, C. P. Mišios laike atlaidų 5:30, 7, 8, ir suma 9 val. su pamokslu.

Kadangi Plymouthas apvaikščios jubiliejų, tadgi vakarinės pamaldos prasidės lygiai 7 val

Ateinantį sekmadienį, irgi dėl Plymouth'o jubiliejaus, Šv. Mišių tvarka bus pakeista.

Bus laikomos iškilmingos pontifikalės Mišios 11 ryto Huber Field. Tadgi šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje rugsėjo 28-tą bus 7, 8, o Suma 9-tą. Su Mišiomis prasidės 40 val. atlaidai.

Išpažinties klausymas bus kiekvieną rytą prieš kiekvienas šv Mišias ir vakare po pamaldų.

Klebonas kun. A. J. Sinkevičius nuoširdžiai kviečia visus parapijonus kuo skaitlingiausia dalyvauti ir pasinaudoti Dievo malonėmis.

MINERS MILLS

RENGIA ŠOKĮ

Šv Pranciškaus parapijos Šv. Vardo draugija rengia šokį penktadienio vakarą, spalių 3, Russin's Inn svetainėje. Rengėjų komisijoje darbuojasi J. Gilis, V. Naujalis ir Stasys Savickas.

KINGSTON

ELENORA KADIŠIŪTĖ BAIGĖ SLAUGĖS KURSĄ

Jurgio ir Katarinos Kadišių, LRKSA 1 kuopos narių, gyv. 48 Krych St., Kingstone, dukrelė Eleonora rugsėjo 17-tą Homeopatic ligoninėje, Wilkes-Barre, baigė slaugės kursą.

Reguliariai pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius jūs paremsite Apsaugos programą ir tuo pačiu laiku padėsite sau ir savo šeimynai.

NAUJI TEATRUI VEIKALAI

TIK KĄ IŠĖJO IŠ SPAUDOS NAUJI KUN. J. K. MILIAUSKO VEIKALAI SCENAI

Dainų ir Juokų Jomarkas

Farsas viename akte. Veikalas kupinas rinktinių juokų, nepaprastų šposų ir žavėjančių dainų. Vaidinimas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, pritariant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudruma, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkias minutes. Vaidinime dalyvauja trys asmenys.

2. Abraomas ir Raulas. Su žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septyniias minutes.

3. Supradentas ir Jo Gengė. Veikalėlis atvaizduoja du skirtingu darbininkų tipu. Jų "darbu" scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. Kaina 35c.; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

Amerikos Kaimo Mokykla

Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausių juokų, gyvų dainų ir netikėtų šposų. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla teatranda tik padykėlio vaiko vaizduotėje, todėl ir vadinam šį veikalą farsu. Vaidinimas užima visą valandą. Vaidintojų septynęta. Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30c.

Visi viršiminėti veikalai gaunami "Garso" Administracijoj.

"GARSO" ADMINISTRACIJA
73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna

MIRĖ

A. A. IZABELĖ PETRAITIENĖ, gyv. 200 Pringle St., Kingston, mirė rugsėjo 17-tą, palaidota rugsėjo 20-tą iš Šv Marijos bažnyčios parapijos kapuose. Paliko vyrą gerai žinomą kontraktorių Matą Petraitį, du sūnus, tėvą, seserį ir 2 brolius.

A. A. MARTYNAS SINKEVIČIUS, gyv. 319 Beade Street, Plymouth, mirė rugsėjo 19-tą, palaidotas rugsėjo 23-čią iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose, Muhlenberg. Paliko du sūnus ir dvi dukteris.

A. A. VINCAS BLAŽAITIS, 13 metų, gyv. 635 West Shawnee Ave., Plymouth, mirė rugsėjo 21-mą, palaidotas rugsėjo 24-tą, iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose Paliko tėvus, 2 brolius ir 4 seseris.

A. A. MARĖ KUPSTAS, 261 Cooper St., Duryea, mirė rugsėjo 22-rą, palaidota rugsėjo 25-tą iš šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapuose Paliko vyrą Antaną, 2 sūnus, 2 dukteris, 1 brolį, 1 seserį ir 3 anūkus.

A. A. VINCAS JANKAUSKAS, 138 Barber St, Swoyerville, mirė rugsėjo 20-tą, palaidotas rugsėjo 23-čią.

NAZIAI STROPIAI KONTROLIUOJA PREKES

Pildydamas vokiečių ūkinės komandos (Wirtschaftskomando) parėdymą, "Lietūkis rugpiūčio 23 d. paskelbė įsakymą Lietūkio skyriams, žemės ūkio ir vartotojų kooperatyvams, pristatyti iki rugpiūčio 25 d. statistikos žinias apie turimas manufaktūros (vilnonės ir pusvilnonės), odų ir megstinių prekių atsargas.

Patiekiant žinias, reikalinga nurodyti kiekius medžiagų, megstinių—vyriškų, moteriškų ir vaikams (vilnonių ir medvilnių), kojinių, pirštinių, šalikų, kaklaraisčių, kostiumų, apsiaustų —vyriškų ir moteriškų, suknelių, sijonų, marškinių — viršutinių ir apatinių, kelnių — apatinių. Suteikiant žinias apie odą, reikia išvardinti visokių rūšių odas, kietas ir minkštas, odos dirbinius, čemodanus, portfelius, batus—žieminius ir vasarinius, moteriškus ir vyriškus bei avalynę vaikams, įvairias šliures, kaliošus, batus. Už žinių nepristatymą bus baudžiama vokiečių ūkinės komandos. Visas tas prekes draudžiama pardavinėti nuo rugpiūčio 25 d. —su leidimu ar be leidimo. Perspėjama, kad nebūtų daroma nuslėpimų.

BEDARBIŲ REGISTRACIJA LIETUVOJE

Per Kauno radiją buvo paskelbtas atsišaukimas į bedarbius. Jie raginami užsiregistruoti darbo įstaigoje. Pirmoje eilėje raginami užsirašyti ir neapmokyti bedarbiai statybos, medžio ir metalo apdirbimo specialybėse. Statybos srityje—inžinieriai, mūrininkai ir kiti specialistai. Medžio srityje —staliai, račiai, darbininkai. Be to, užsiregistruoti turi visi tarnautojai, moką vokiečių kalbos, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra bedarbiai ar turi darbo. Pagaliau, užsirašyti turi visi tie, kurie pastaraisiais 3 metais dirbo, bet dabar neturi darbo. Neužsiregistravę būsią baudžiami pagal rugpiūčio 15 d. paskelbtą įstatymą "dėl darbo tvarkos".

Ankara. — Turkų žiniomis, Bulgarija turi sumobilizavus 350,000 kareivių.

CASTLE GARDEN BUS PANAIKINTAS

Per 35 metus daugiau kaip 7,000,000 imigrantų įžengė į Ameriką per jo duris. Lietuviai vadindavo "Kaslegarne".

Castle Garden, per kurį milijonai imigrantų įžengė į Ameriką per paskutinius 19-to šimtmečio 50 metų, bus sugriautas, panaikintas. Ne tuoj, bet per dviejus ar trejus metus. Šis pranešimas yra padarytas New Yorko Parko Komisijonieriaus. Priežastis yra todėl, kad kenkia progresui, būtent, pastatymui Brooklyn-Battery tunneliaus.

Castle Garden, lietuviams žinoma kaip "kaslegarnė", pastatytas 1807 m. kaipo fortas ir suvaidino daugelį svarbių rolių. 1824 m. buvo pavestas publikos malonumams

Keli prezidentai čia buvo priimti kada jie viešėjo New Yorke. Per vieną tokį aplankymą, tiltas, kuris jungė Castle Garden su New Yorku sugriuvo, kaip tik delegacija perėjo. Vėliau, kanalas buvo užpiltas ir sujungtas su sausžemiu (mainland).

Castle Garden simbolinė reikšmė milijonams Amerikoje, ir kitur, kaip Amerikos vartai (nation's gateway), prasidėjo 1855 m. Tais metais valstybės Imigracijos Komisija (State Immigration Committee) perėmė į savo rankas Castle Garden. Buvo įtaisyti kambariai daktarams, policijai, agentams, pašto darbininkams, muitininkams, imigracijos inspektoriams, bagažų inspektoriams ir net darbų tarnybų rinka.

1855 m. rugpiūčio 3 d. pirma grupė imigrantų buvo įleista į Ameriką per Castle Garden Nuo to laiko ligi 1890 m. (per 35 metus ir 9 mėn.) 7,690,606 imigrantų perėjo per Castle Garden duris (apie trys ketvirtdaliai imigrantų atvykusių tuo laiku).

Pagal rekordus, prieš 1860 m. beveik pusė imigrantų buvo iš Airijos. Vokiečių imigracija prasidėjo pabaigoje 1860 m. Po 1860 m. žmonės iš visų pasaulio kraštų, kalbėdami daugeliu skirtingų kalbų, pradėjo atvykti.

Nors daugelis iš jų buvo be skatiko, prie jų prisiplakdavo tų laikų "raketieriai", kurie visokiais būdais išviliodavo iš jų pinigus Bagažų agentai pavogdavo jų daiktus, tikietų agentai paimdavo iš jų pinigus ir duodavo bevertės popiergalius už tai jie būdavo pakviečiami į viešbučius, kur taip brangiai už viską turėdavo mokėti, kad greitu laiku visus pinigus praleisdavo ir kaip kada dar savo bagažą palikdavo.

Darbo rinka, kuri buvo įvesta Castle Garden turėjo daug pasisekimo. Per 6 mėnesius, 1868 m. 7,111 vyrų ir 5,840 moterų turėjo tarnybas tą pačią atvykimo dieną. Ūkių, geležinkelių ir namų darbininkų buvo daugiausia reikalinga. Ūkių darbininkai gaudavo nuo 6 ligi 18 dolerių per mėnesį. Ponios čia ieškodavo tarnaičių. 1869 m. apie 12,000 mergaičių, daugiausia airių, rado tarnybas, kaip virėjos ir skalbėjos Bet jų neužteko ir Amerikos industrijoms reikėjo daugiau darbininkų.

Per civilį karą, daugelis imigrantų įstojo į Unijos Armiją. Juos prikalbėdavo tėvynainiai, kurie mokėdavo kalbą, prižadėdavo visokių gerų atlyginimų. Apie 400,000 svetimšalių iš 20 šalių kariavo šiaurinųjų pusėje (northern side). Daugelis vėliau pagarsėjo.

Kada Grover Cleveland tapo New Yorko gubernatorium, viena iš jo pirmųjų problemų buvo sutvarkyti Castle Garden, nes tenai buvo daug ko kritikuoti. Blogos administracijos dėka, imigrantai vėl buvo išnaudojami. Pirmame savo pranešime kongresui gubernatorius reikalavo reformų. Valstybės tyrinėjimas buvo padarytas ir dykai laikinai pagerėjo 1867 m

1890 m. imigracijos problemos buvo perimtos Jungt. Valstijų imigracijos komisijonieriaus. Visi kiti imigracijos punktai perėjo į valstybės kontrolę prieš aštuonis metus. Federalė valdžia pradėjo didinti New Yorko prieplauką, Castle Garden liko uždarytas, ir gruodžio mėn. 1890 m. buvo paverstas į "akvarijum" (Aquarium). Už meto laiko imigrantai buvo įleidžiami į Ameriką per Ellis Island, New Yorko uoste (prieplaukoje).

PILNESNIS TARYBOS SĄSTATAS

Iš Kauno gauta žinių apie Vokietijos generalinio komisaro Lietuvoje sudarytosios generalinės tarybos asmeninę sudėtį. Šios žinios nepatvirtina anksčiau gauto pranešimo, kad nei vienas likviduotosios lietuvių tautinės vyriausybės narys neįėjo į minėtąją generalinę tarybą. Pasirodo, kad trys vyriausybės nariai — prof. B. Vitkus, M. Mackevičius ir J. Maūtlionis—vis dėlto paskirti generalinės tarybos tarėjais. Tokiu būdu generalinė taryba susideda iš šių asmenų: **Gen. P. Kubiliūnas** — pirmasis tarėjas perėmęs vidaus reikalus, **prof. V. Jurgutis**—ūkio reikalams, **J. Matulionis**—finansų, **prof. B. Vitkus**—žemės ūkio, **dr. Pr. Meškauskas-Germantas** — švietimo, **M. Mackevičius** — teisingumo, **inž. K. Germanas**—susisiekimo, **dr. Jonas Paukštys**—darbo ir socialinės apsaugos, **St. Puodžius**—kontrolės.

Apie naujai paskirtus tarėjus galime pateikti tokių žinių:

Prof. Balys Vitkus turi virš 40 metų amžiaus, yra kilęs iš Dusetų ir baigęs agronomijos mokslus Vokietijoje. Žemės Ūkio Akademijoje—Dotnuvoje jis profesoriauja nuo pat jos įsikūrimo. Dar nuo mokyklos laikų jis priklausė "Ateities" moksleivių organizacijai. Baigęs M. Yčo gimnaziją Voroneže. B. Vitkus buvo veiklus ateitininkų sendraugių organizacijos narys. Yra rašęs specialybės klausimais.

Jonas Matulionis turi per 40 metų amžiaus ir yra kilęs iš Suvalkijos. Jis yra baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune teisių fakulteto ekonominį skyrių. J. Matulionis buvo aktingas krikščionių demokratų partijos veikėjas ir apie 1925-27 m. jos generalinis sekretorius bei įvairių partijos leidinių redaktorius. Nuo 1927 m. jis perėjo į Lietuvos Banko tarnybą, o vėliau vadovavo keliems šio banko skyriams provincijoje. Kurį laiką išbuvęs Lietuvos Banko skyriaus vedėju centre. J. Matulionis apie 1937 ar 1938 m. perėjo į Ūkio Banką, kur buvo paskirtas direktorium. Šiose pareigose išbuvo iki bolševikų okupacijos.

M. Mackevičius turi apie 35 m. amžiaus. Jis yra baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune teisių fakultetą, o vėliau kurį laiką studijavo Paryžiuje. Studijų metu buvo "Varpo" studentų organiazcijos veiklus narys. M. Mackevičius yra a. a. adv. M. Šleževičiaus, liaudininkų partijos lyderio, žentas.

Dr. Jonas Paukštys yra baigęs universitetą Austrijoje. Kurį laiką jis dirbo Darbo Rūmuose.

Žinios apie tai, kad inž. K. Brunius paskirtas generalinės tarybos tarėju nepasitvirtino.

ANGLIJOS SOCIALISTAI PRIEŠ LENKIJOS ATSTATYMĄ 1921 M. RIBOSE

Lenkų dienraštis "Nowy Swiat" New Yorke savo rugsėjo 17 dienos laidoje ir ukrainiečių dienraštis "Svoboda" rugsėjo 18 dienos laidoje patalpino straipsnį tilpusį Londono socialistų savaitraštyje "Tribune" (rugpiūčio 15 d.), kurį kiek sutrauktai paduodame:

"Anglija savo kovoje aiškiai siekia pavergtų tautų išlaisvinimo, bet ji nejaučia prievolės bet kokius senus prieškarinius rubežius atstatyti. Vienok lenkų socialistai reikalauja Londone prieškarinių rubežių su Sovietais.

Jei yra kas tikro, tai tas, kad 1919-1921 metai žuvo ant visados. Dalis tų rubežių (Vilnius įgyta banditišku užpuolimu, o kita (Galicija) duota Lenkijai su sąlyga, kad ji suteiks Ukrainai autonomiją, ko ji neįvykdė."

LGKSB

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba GAMTOS IR KITI BALSAI

Sulietuvino
KUN. A. M. KARUŽIŠKIS
(Tęsinys)

Kurapka—Prigavystės Likimas

Kurapka yra kuo neatsargiausias paukštis iš visų savo lizdo vietos pasirinkime, darydama jį ant žemės ir dažnai arti lankomo kelio, arba mažoje žemės įdauboje, be atsižvelgimo į saugumą ir tuoj kanopa, dalgė arba vežimo ratas visa užbaigia.

Tat žmogus, kurs renka po savimi neteisingus dolerius, neišperės iš jų jokios ramybės, jokio pasitenkinimo, jokio laimingumo, jokio saugumo.

Greičiausias būdas sukrauti turtą yra neteisingumu, *bet vargas yra apie jo palaikymą.* Ūmūs nusigandimai yra tiktai kurapkų suplasnojimas. Palikti turtingu senovišku būdu yra pernuobodus darbas, ir jei žmogus gali vienu melu padaryti tiek daug, kiek su dešimt sunkaus vargo metų, kam jo nepasakyti, ir jei vienas suklastotas čekis atneš dolerius taip lengvai, kaip teisingos laidos, dėl ko jo nesuklastoti? Vienų metų prigavystė bus lygi pusės gyvenimo prakaitui. Kam negyventi išimtinai savo gudrumu? Turtas šiaip sukrautas bus tvirtas ir amžinas. Bet ar bus? A! pastatyk savo namą ant ugniakalnio žiočių; eik atsigulk ant slenksčio prie kalnų sniegyno krūtinės. Ugniakalnis suliepsnos ir slenkąs sniegynas dundės. Štai prigavystės likimas!—*T. de Witt Talmadge.*

(Bus daugiau)

MUZIKOS ŽINIOS

Sulietuvinta Opera. Tik ką baigta išversti lietuvių kalbon Bedrič Smetanos trijų aktų opera "Bartered Bride" (išsimainytoji nuotaka). Įdomiausia tai, kad tos operos muzika savo melodingumu labai artima lietuvių melodijoms. Tai yra viena iš aštuonių gražiausių Smetanos operų. Tą operą dar šį rudenį pastatys scenon chicagiečiai.

Smetana yra vienas pasaulinių kompozitorių. Jis čekams taryt paties dangaus atsiųstas kaip tik tuomet, kada čekams buvo didžiausias pavojus — išnykimas. Smetana atgaivindamas savo tautos muziką, galima sakyti, atgaivino ir savo tautą. Smetana, be atgaivinimo savo tautos muzikos, dar sukūrė pasaulinio maštabo daugybę įvairių muzikos veikalų ir aštuonias operas.

Čekų vargai ir kovos už savo būvį tokios pat kaip ir lietuvių kad buvo Užtai jų muzika mums artima. Lietuviai pastatydami B. Smetanos operą, padarys labai gražų darbą. Tą operą vertė J. Steponaitis. Tas pats autorius yra išvertęs dar: "Student Prince", "Bohemian Girl", "Vagabond King" ir "Dream Waltz".

PAIEŠKOMI ASMENYS

Sąrašas Nr. 121

Čia seka vardai ir pavardės tų asmenų, kuriuos Lietuvos Konsulatas Chicagoje yra prašomas surasti:

1. ADOMONIS, Konstantas. Jo ieško pusbrolis Antanas Adomonis gyvenąs Argentinoje

2. KLEIVA, Pranciškus 1917 metais gyveno 1810 S Jeffe son St., Chicagoje. Vadinosi Frank Klevas ar Levas.

3. KUZMINSKAS, Vladas. Gyveno Chicagoje.

4 LINKIS, Vladas, kilęs iš Telšių. Apie 38 metų amžiaus. Dirbo geležinėje, Chicagoje.

5. LIPINSKAS, Vincas, kilęs iš Marijampolės apylinkės. Jo ieško motina gyvenanti Lietuvoje.

6. MARŪNAS, Zigmas, kilęs iš Trakų apskr. Gyveno Brighton Park apylinkėj, Chicagoje.

7 PAŽERAUSKAITĖ, Juzė. Gyveno Chicagoje. Jai laikomas laiškas.

8. RADŽIŪNAS, Kostas. Gyveno Chicagoje. Vadinosi Gust Rogers.

9. VĖŽELIS, Andrius, gyveno Lowell, vėliau persikėlė į Worcester, Mass. Dirbo anglių kasyklose rytinėse valstybėse.

Ieškomieji asmenys arba apie juos žinias turintieji prašomi skubiai atsiliepti į *Lietuvos Konsulatą, 30 No. LaSalle St., Chicago, Illinois.*

SCOVELL
Decorating Service
Dažymas, Popieravimas ir Vidaus Dekoravimas
3 metų išsimokėjimas su FHA
582 S. Main St., Wilkes-Barre
Telephone 2-7410

Šeimininkės! Jeigu Jūs Norite Gaminti Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Šeimininkauti, Įsigykite Knygą

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, pauktšienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi paaiškinimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.